

कार्यस्थलमा आधारित सिप विकास तालिम पाठ्यक्रम तथा मेन्युअल - मत्स्य प्राविधिक

(Curricula and Manual of Work Based Skill Development
Training - Fishery Technician)

Supported by : International Labour Organization (ILO) RBSA-Skills Programme, Nepal

International
Labour
Organization

प्राक्कथन

श्रम बजारमा दक्ष जनशक्तिको माग र आपूर्ति बीच सन्तुलन कायम गर्न सक्ने मुलुकले आर्थिक विकासमा ठूलो फड्को मार्न सक्दछन्। माग र आपूर्ति बीच सन्तुलन कायम सहित शीपयुक्त जनशक्ति व्यवस्थापन अहिलेको प्रमुख चुनौतीको रूपमा देखापरेको छ।

एकातिर उद्योग व्यवसायले आफूले खोजेको दक्ष जनशक्ति नपाउँदा बाहिरबाट ल्याएर काम लगाउनु परेको छ भने अर्कोतिर हाम्रा यूवाहरु कामका लागि विदेशीने परिस्थिति छ। समग्रमा मुलुकभित्र शीपयुक्त जनशक्ति उत्पादन, माग र आपूर्ति बीच ठूलो खाडल देखिन्छ र यसबाट मुलुकलाई निकै घाटा भैरहेको छ। यही यथार्थतालाई स्वीकार्दै एफएनसीसीआईले उद्योग व्यवसायका लागि आवश्यकता अनुसारको शीपयुक्त जनशक्तिको विकासका लागि अन्तराष्ट्रिय संघ संस्थाहरुको सहयोग एवं सहकार्यमा विभिन्न प्रयासहरु गर्दै आएको छ।

यसै सन्दर्भमा एफएनसीसीआईको वस्तुगत परिषद्ले ६ वटा सदस्य वस्तुगत संघहरुको समन्वय र आइएलओको सहयोगमा संचालित **Enhancing Skills of Women, Worker in the informal Economy and Returnee Migrants for Employment** परियोजना अन्तर्गत कृषि, उत्पादनमुलक र पर्यटन क्षेत्रलाई समेटेर १५० जनालाई कार्यस्थलमा आधारित छोटो अवधिको तालीम दिएको छ। आगामी दिनमा यी क्षेत्रमा थप तालीम संचालनका लागि सहज हुन सकोस भनि सोही परियोजना अन्तर्गत अदुवा, अलैची, कुक, वेटर एण्ड वेट्रेस, टुर प्रडक्ट डेभलपर आदि विषयमा विज्ञहरुको सहयोगमा तालीम पाठ्यक्रम तथा मेनअल तयार गरिएको छ।

प्रस्तुत मत्स्य प्राविधिक सम्बन्धी **Workplace Based Short-term Training Curriculum and Manual** तयार गर्न आइएलओ सहित यससंग जोडिएका संस्थाहरुबाट प्राप्त सहयोगप्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु। सरोकारवालाहरूसंग निरन्तर भेटघाट, छलफल गरी प्रस्तुत तालीम पाठ्यक्रम तथा मेनअल तयार पार्नु हुने प्रमोद कुमार रिजाललाई विशेष धन्यवाद दिन चाहान्छु। महासंघको वस्तुगत परिषद्का सभापतिहेमराज ढकाल, शिक्षा, सिप विकास तथा रोजगार समितिका सभापति गोपाल खनाल र सिप विकासका लागि गठित त्रीपक्षीय समितिका सदस्यहरु यसका लागि धन्यवादको पात्र हुनुहुन्छ। सचिवालयबाट महानिर्देशक गोकर्णराज अवस्थी, वरिष्ठ परामर्शदाता हंसराम पाण्डेय, उपनिर्देशक विदुरचन्द्र लामिछाने, परामर्शदाता खेमराज काफ्ले, सहायक निर्देशक/परियोजना संयोजक अजीत कुमार गुप्ता, परियोजना सहायक प्रेक्षा राणा र ललिता अवस्थीलाई धन्यवाद दिन चाहान्छु।

अन्त्यमा, प्रस्तुत तालीम पाठ्यक्रम तथा मेनुअल, तालीमलाई बढी भन्दा बढी सफल बनाउन र मुलुकभित्र शीपयुक्त जनशक्ति विकासमा एक दरिलो दस्तावेज हुने विश्वास सहित यसको अधिकतम उपयोग गर्न सम्बन्धित सबैमा हार्दिक अनुरोध गर्दछु।

२०८० जेठ १६

(चन्द्र प्रसाद ढकाल)

अध्यक्ष

विषय सूची

१.	पाठ्यक्रमसम्बन्धि जानकारी	१
१.१	भूमिका (Background)	१
१.२	लक्ष्य(Goal)	१
१.३	उद्देश्य(Objectives)	१
१.४	पाठ्यक्रम विवरण र संरचना(Structure)	
१.५	पाठ्यक्रमको विशेषता(Characterstics).....	२
१.६	तालिम अवधि(Duration)	१
१.७	लक्षित समूह(Target Group)	२
१.८	तालीम संचाल गर्न सकिने स्थान(Training Place).....	२
१.९	तालीम समुहको आकार (Group Size)	२
१.१०	तालीमकोभाषा (Language)	२
१.११	सहभागीहरूको उपस्थिति (Attendance).....	२
१.१२	प्रवेशकोआधार (Entry Criteria)	२
१.१३	प्रशिक्षककोन्यूनतम योग्यता (Instructors Qualification).....	२
१.१४	प्रशिक्षक र प्रशिक्षार्थीहरूको अनुपात (Instructor – Trainee Ratio).....	२
१.१५	पेशागत वृत्तिविकास (Career Development).....	२
२.	प्रभावकारी प्रशिक्षण सम्बन्धी निर्देशन(Directions for Effective Instruction).....	३
२.१	तालीमको माध्यम र प्रशिक्षण सामग्री चयन (Instructional Media and Resources)	३
२.२	अभ्यासकालागि आवश्यक पूर्वाधार चयन (Basics of Practice)	३
२.३	प्रशिक्षण विधिको चयन (Instructional Methodology).....	३
२.४	प्रशिक्षार्थी मूल्यांकन सम्बन्धमा (Eveluation)	३
२.५	प्रमाण-पत्र वितरण सम्बन्धमा (Certification)	४
२.६	तालीम शुल्क व्यवस्था(Training Fee)	४
२.७	प्रशिक्षकलाई निर्देशन (Direction for Instructors)	
२.८	नियमन निकाय रसन्चालकलाईनिर्देशन (Direction for Quality Assurance and Implementer).....	४
३.	मत्स्य प्राविधिकले सम्पादन गर्नुपर्ने Duty र Task हरुको सूचि:	५
४.	पाठ्यक्रमको समयभार- संरचना (Structure of Hour Watage)	६
५.	कार्य सम्पादनका मापदण्ड, प्राविधिक ज्ञान र विधि	७
५.१	मत्स्य पालन व्यवसायको परिचय दिने.....	७
५.२	पेशागत स्वास्थ्य र शुरुक्षा अवलम्बन गर्ने	१३
५.३	पोखरी निर्माण गर्ने	१९
५.४	माछा पालनका लागी पोखरीको तयारी गर्ने	२४
५.५	स्टकिङ तथा मल आहारा व्यवस्थापन गर्ने	२७
५.६	पानीको गुणस्तर परिक्षण गर्ने.....	३३
५.७	रोग तथा प्रतिपक्षी जीव व्यवस्थापनगर्ने.....	३७
५.८	बजारीकरण गर्ने	४४
६.	आवश्यक औजार,उपकरण- सामग्रीहरूएवं भौतिक पूर्वाधार	४८
६.१	व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरणहरू:	४८
६.२	औजार तथा उपकरण:	४८
६.३	आवश्यक स्टेसनरीहरू	४९
६.४	आधारभूत पूर्वाधार व्यावस्था:	५१
आभार	५२

यस पाठ्यक्रममा प्रयोग भएका प्राविधिक शब्द तथा एक्रोनिमहरू बारे जानकारी

शब्द/एक्रोनिमहरू	अर्थ
मानक (Standard):	मानक(Standard) भन्नाले कुनैपनि कार्य सम्पादन गरिसकेपछि उक्त कार्य सम्पादनको अन्त्यमा सम्पादन कर्ताले काम कुन स्तरमा सम्पादन गर्नु पर्ने हो सो-कुरा उल्लेख गरिएको बाक्यहरू बुझ्नु पर्दछ। यस पाठ्यक्रममा रोजगार दाताले चाहेको स्तर नै उल्लेख गरिएको छ।
प्राविधिक ज्ञान:	प्राविधिक ज्ञान भन्नाले कुनै पनि काम सम्पादन गर्न, सम्पादन कर्तालेजान्ने पर्ने प्रविधि संग सम्बन्धित शैदान्तिक ज्ञान (Related Technical Knowledgeor Theory) भन्ने बुझ्नु पर्दछ।
अवस्था (Condition):	अवस्था (Condition)भन्नाले कुनैपनि कार्य सम्पादन गर्न कामदारलाई सम्पादन गर्नु पूर्व काममा लगाउने सुपारभाईजरले दिनुपर्ने काम बारेको संक्षिप्त जानकारी हो अर्थात कामदारले जिम्मेवारी लिनु पूर्व प्राप्त गर्नु पर्ने आधारभूत सूचना हो। यसलाई कम्पनिले वा सुपरभाईजरले दिइएको अवस्था (Given Condition) बुझ्नु पर्दछ। कामदारले यसलाई आधार मानेर कार्य सम्पादन गर्दछ।
कार्य सम्पादनको उद्देश्य:	कार्य सम्पादनको उद्देश्य भन्नाले पूर्व सूचना के दिइएको अवस्थामा, के काम, के संकेत पाउंदा, कस्ले, कति समय भित्रमा र कति राम्रो संग सम्पादन गर्नु पर्ने हो सो कुरा बयान गरीएको वाक्यांश हो। यो वाक्यांश कार्य सम्पादनको अन्त्य मा हेरीने मानकलाई मध्यनजर गरी लेखिने भएकोले यसलाई Terminal Performance Objective सम्झनु पर्दछ। यस पाठ्यक्रममा के अवस्थामा, के काम, कति राम्रोसंग तिनवटा कम्पोनेन्टहरूलाई मात्र प्राथमितकता दिई कार्य सम्पादनक उद्देश्य उल्लेख गरिएको छ।
ड्यूटी (Duty):	ड्यूटी भन्नाले उक्त पेशाका कामदारले गर्नुपर्ने विशिष्ट खालका खास खास काम हरु मध्ये उस्तै उस्तै प्रकृतिका कामहरूलाई समुहकृत गरी दिइएको साझा नाम सम्झनु पर्दछ। यसलाई मोड्यूल को नामले पनि बुझ्न सकिन्छ। व्यवशायिक शिक्षामा कामदारले सम्पादन गर्नु पर्ने मुख्य मुख्य जिम्मेवारी भएकोले यस लाई ड्यूटी कै रुपमा बुझ्नु अझ सान्दर्भिक हुन्छ।
काम (Task):	काम वा सीप (Task or Skill) भन्नाले उक्त पेशाका कामदारले गर्नुपर्ने विशिष्ट खालका खास-खास कामहरू जस्ताई दोस्रो ब्यक्तिले पनि भौतिकरुपमा केही गरेको देख्न सक्दछ, यसको आफ्नै कार्य विधी लेख्न सकिन्छ, सम्पादन गर्ने सीमित समय लाग्दछ, कुनै खास स्टेपमा सुरु भई खास स्टेपमा पुगेर अन्त्य हुन्छ, यो आफैमा पूर्ण हुने भएकोले सम्पादन भएपछि केहि न केही सेवा वा उत्पादन वा निर्णयमा पुगिएको हुन्छ भने कामदारले सम्पादन गरीदिए वापत केहि न केही पारीश्रमिक पनि पाउन सक्छ भन्ने सम्झनु पर्दछ। व्यावशायिक पाठ्यक्रममा कामकारले सम्पादन गर्ने खास-खास कामहरूको सूचिलाईनै विपेश महत्व दिइ उल्लेख गरीएको हुन्छ।
कार्य विधि(Step)	कार्य विधि भन्नाले हरेक खसखास (Specific) कामहरू कसरी सम्पादन गर्ने भनेर लेखीएको कार्य विधि हो यसलाई अर्को शब्दमा खुड्कीला पनि सम्झन सकिन्छ वा Performance Procedure भनेर पनि बुझ्न सकिन्छ। हरेक कामको आ-आफ्नै कार्य विधि हुने हुंदा र प्राविधिक तालीमहरूमा यसको ज्यादै महत्व हुने भएकोले यस पाठ्यक्रममा कार्य सम्पादन कर्तालाई सजलो होस भनेर हरेक कामको कार्य विधि (Procedure) को उल्लेख गरिएको छ।
Green TVET	Green TVET भन्नाले प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीमले पर्यावरणिय दखल नहुने कुरामा अर्थात पर्यावरण जोगाउने हेतुले कार्य सम्पादन होस र हर तरहले पर्यावरण जोगाउने कुरामा सजगभई सहभागीहरूलाई कार्य सम्पादन गर्न सिकाईयोस भन्ने अभिप्राय हो।
MoU	Memorandum of Understanding अर्थात सहमति पत्र

PPE

Personal Protective Equipments अर्थात ब्याक्तिगत सूरक्षाका उपकरणहरु

Predators

माछालाई हानी नोक्सानी पुर्याउने जिवहरु (प्रतिपक्षी)

१. पाठ्यक्रमसम्बन्धि जानकारी

१.१ भूमिका(Background)

यस पाठ्यक्रमले प्रशिक्षकहरूलाई मत्स्य पेशाको लागि आवश्यक पर्ने आधारभूत ज्ञान तथा सिपहरू प्रदर्शन तथा प्रशिक्षण गर्न र प्रशिक्षार्थीहरूलाई विभिन्न प्रकारका जाल लगायत अन्य औजार उपकरण तथा सामग्रीहरूको उचित प्रयोग एवं व्यक्तिगत सुरक्षालाई समेत पहिलो प्राथमिकता दिएर प्रयोगात्मक अभ्यास मार्फत सिप प्राप्त गर्न र दक्ष हुन मार्गप्रदर्शन गर्दछ । यो पाठ्यक्रम दक्षतामा आधारित पाठ्यक्रम(Competency-based Curriculum) हो । यस पाठ्यक्रममा आधारित रहेर सञ्चालित तालीम कार्यक्रमबाट उत्पादित जनशक्ती मत्स्यपेशाको लागि आवश्यक

पर्ने सिपहरूमा दक्षता हासिल गरेर अथवा आफुसंग भएका परम्परागत सिप र ज्ञानलाई समेत नविनतम प्रविधी अनुसार सुधार गरि समयसान्दर्भिक सक्षम पेशाकर्मीको रूपमा स्वरोजगार हुन अथवा सम्बन्धित व्यवसायमा रोजगारी प्राप्त गर्न सक्षम हुनेछन् । साथै यसै क्षेत्रमा स्वरोजगार हुन पनि सक्नेछन् । आधारभूत रूपमा यसका प्रयोग कर्तालाई सहज होस भन्ने हेतुले प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद्ले अपनाएको पाठ्यक्रमको ढाँचाबाट धेरै विचलित नहुने तथा निजि क्षेत्रको आवश्यकतालाई समेत सम्बोधन हुनेगरी यो पाठ्यक्रम निर्माण गरिएको हो । यस पाठ्यक्रमले हरेक शब्दको अनुवाद गर्ने प्रयास नगरी मत्स्य प्राविधिकले दैनिक कामकाजमा बोल्ने बोलीचालीकै भाषालाई प्राथमिकता दिइएको छ ।

१.२ लक्ष्य(Goal)

मत्स्य पालनको क्षेत्रमा सिपयुक्त जनशक्ती उत्पादन गरि रोजगारी तथा स्वरोजगारका अवसरहरू सृजना गर्ने ।

१.३ उद्देश्य(Objectives)

यस पाठ्यक्रममा आधारित रहेर सञ्चालित तालीम कार्यक्रमको अन्तमा प्रशिक्षार्थीहरूले निम्न कार्यहरू गर्न सक्नेछन् :

- मत्स्यपालनको विगत र वर्तमानको अवस्था वारे ज्ञान हासिल गर्न ।
- पेशागत स्वास्थ्य र शुरुक्षासम्बन्धी आवश्यक व्यवस्थापन गर्न ।
- पोखरी निर्माण गर्न ।
- माछा पालनका लागी पोखरीको तयारी गर्न ।
- स्टकिङ तथा मल आहारा व्यवस्थापन गर्न ।

- पानीको गुणस्तर परिक्षण गर्न ।
- रोग तथा प्रतिपक्षी(Predators) जीव ब्यवस्थापन गर्न ।
- माछाको बजारीकरण गर्न ।

१.४ पाठ्यक्रम विवरण र संरचना(Structure)

यो पाठ्यक्रम मत्स्य प्राविधिक(Fisheries Technician) ले सम्पादन गर्ने कार्यमा आधारित छ र उक्त कार्यहरूलाई विभिन्न ड्यूटीहरूमा समावेश गरिएको छ । यस पाठ्यक्रमले प्रशिक्षार्थीहरूलाई आफ्नो आवश्यकता र सहजता अनुरूप सम्बन्धित ड्यूटी मात्र अध्ययन गर्ने सुविधा प्रदान गर्दछ ।

१.५ पाठ्यक्रमको विशेषता(Characterstics)

यो पाठ्यक्रम दक्षतामा आधारित पाठ्यक्रम भएकोले यसमा प्रशिक्षार्थी केन्द्रित सिकाइलाई अनिवार्य गरिएको छ । यस पाठ्यक्रमको ८० प्रतिशत समयसिपसिकाइमा र २० प्रतिशत समयसैद्धान्तिक सिकाइको लागी छुट्याइएको छ । तसर्थ, यस पाठ्यक्रमको जोड पाठ्यक्रममा समावेश गरिएको सिपहरू प्रदान गर्न वा सिकाउनमा हुनेछ ।

१.६ तालिम अवधि(Duration)

- १६० घण्टा (१ महिना)

१.७ लक्षित समूह(Target Group)

- विदेश बाट फर्किएका युवाहरू
- महिला तथा पिछडिएका वर्गहरू
- प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षा र तालिम प्राप्त गर्न इच्छुक युवाहरू
- तिन चाहना भएका रोजगारविहिन युवाहरू

१.८ तालिम संचाल गर्न सकिने स्थान(Training Place)

यस पाठ्यक्रम वमोजिम तालिम कार्यक्रम संचालन हुन सक्ने कुनै पनि स्थान ।

१.९ तालिम समूहको आकार(Group Size)

एक समूहमा अधिकतम २० जना ।

१.१० तालिमकोभाषा (Language)

प्रशिक्षणको भाषा नेपाली हुनेछ । तर छलफल आवश्यकता वमोजिम स्थानिय भाषामा र प्राविधिक शब्दावलीहरू (Technical Terminologies) अंग्रेजीमा उल्लेख गर्न सकिनेछ ।

१.११ सहभागीहरूको उपस्थिति (Attendance)

तालिम अवधिभर प्रशिक्षार्थीको उपस्थिती प्रत्येक ड्यूटीमा कम्तीमा ९०% पुगेको हुनुपर्ने छ। अन्यथा प्रमाणपत्र पाउन योग्य मानिने छैन ।

१.१२ प्रवेशकोआधार (Entry Criteria)

निम्न आधार पुरा गरेका ब्यक्तीहरू यस तालिमका लागी योग्य मानिने छन्:

- आधारभुत शिक्षा (कक्षा ८) उत्तिर्ण र १८ वर्ष उमेर पुगेका
- महिला तथा पिछडिएका वर्गहरू
- विदेश बाट फर्किएका युवाहरू

- तिन्र चाहना भएका रोजगारविहिन युवाहरु

१.१३ प्रशिक्षककोन्यूनतम योग्यता (Instructor's Qualification)

सम्बन्धित पेशाको तालीम प्राप्त गरी ३ वर्षको कार्य अनुभव भएको र कम्तिमा २ हप्ताको प्रशिक्षक प्रशिक्षण (Training of Trainers) तालिम प्राप्त वा राष्ट्रिय सिप परीक्षण समितिबाट सम्बन्धित पेशाको न्यूनतम तह-२ अथवा सो सरहको डिग्री प्राप्त गरी १ वर्षको अनुभव हासिल गरेको र कम्तिमा २ हप्ताको प्रशिक्षक प्रशिक्षण (Training of Trainers) तालिम प्राप्त गरेको।

१.१४ प्रशिक्षक र प्रशिक्षार्थीहरुको अनुपात (Instructor – Trainee Ratio)

- प्रयोगात्मक कक्षाको लागि अनुपात १:१०
- सैद्धान्तिक कक्षाको लागि अनुपात १:२०

१.१५ पेशागत वृत्तिविकास (Career Development)

यस पाठ्याक्रम अनुसार तालीम लिएर यसै फिल्डमा काम गरेका सीपयुक्त जनशक्तिको पेशागत वृत्तिविकास 'मत्स्य कामदार' को रूपमा यस क्षेत्रमा प्रवेश गरी काम, अनुभव र तालीमको को delete गर्ने आधारमा काम गर्दैजाँदा भविश्यमा 'मत्स्य व्यवसायी' र 'मत्स्य प्रशोधक' सम्म हुन सक्नेछन।

२. प्रभावकारी प्रशिक्षण सम्बन्धी निर्देशन (Directions for Effective Instruction)

२.१ तालीमको माध्यम र प्रशिक्षण सामग्री चयन (Instructional Media and Resources)

- सहभागीहरुलाई हातेपुस्तिका (Handout), रुजु सूची (Checklist) तयार गरी वितरण गर्ने।
- डिस्प्ले नमूनाहरु, फिल्म चार्ट, पोष्टर, बोर्डहरु तयार गरि पशिक्षण गर्नेगराउने।
- श्रव्यदृष्य सामग्री, मल्टिमिडिया प्रोजेक्टरहरुले सहभागीहरुलाई कृत्याशिल गराउने।
- सफ्टकपी (कम्प्युटरमा / इन्टरनेटमा उपलब्ध) शिक्षण सामग्रीहरु वितरण गर्ने।
- सकेसम्म सहभागीहरुलाई वास्तविक वस्तु (Real Object) प्रयोग र अनुभव गराउने।
- मत्स्य पालन सम्बन्धि अन्तरक्रियात्मक भिडियोहरु संकलन गरी प्रशिक्षण गर्ने।
- मत्स्य फार्म मै अभ्यासकार्य सन्चालन गरी कामको वास्तविक अनुभव गराउने।

२.२ अभ्यासकालागि आवश्यक पूर्वाधार चयन (Basics of Practice)

प्रभावकारि प्रशिक्षण तथा प्रदर्शनका लागी आवश्यक सामग्रीहरू:

- वास्तविक कार्यस्थल (Real Workplace)
- तालिमको हातेपुस्तिका (Handsout)
- हरेक काम (Task)को रुजु सूची (Checklist)
- कार्य सम्पादन मापदण्डहरू (Performance Standard)
- कार्य सम्पादनका नमूनाहरू, फिल्म, चार्ट, पोष्टर आदि
- Real Object, श्रव्यदृष्य सामग्री, अन्तरक्रियात्मक भिडियो तथा मल्टिमिडिया प्रोजेक्टर।
- ईन्टरनेटमा उपलब्ध प्रशिक्षण सामग्रीहरू
- सरकारी तथा निजी फार्म अवलोकन

२.३ प्रशिक्षण विधिको चयन (Instructional Methodology)

तालिम सञ्चालकले यस पाठ्यक्रममा आधारित रहेर तालिम सञ्चालन गर्दा वयस्क शिक्षा रणनीति (Adult learning strategies) अवलम्बन गर्नेछन् र प्रशिक्षणको क्रममा व्याख्यात्मक छलफल (Illustrated Talk), सहभागीता मुलक छलफल (Participatory Discussion), तरीका प्रदर्शन (Method Demonstration), समूह कार्य (Group work), निर्देशित अभ्यास (Guided Practice), ब्याक्तिगत अभ्यास (Individual Practice), परियोजना र समस्याहरू (Project and Problems) आदि प्रशिक्षण विधिहरू अवलम्बन गर्नेछन्।

२.४ प्रशिक्षार्थी मूल्यांकन सम्बन्धमा (Evaluation)

प्रशिक्षार्थीहरूले प्राप्त गरेको सिपको मूल्यांकन सम्बन्धित प्रशिक्षकले नियमित रूपमा सिपको स्विकृत मापदण्डको आधारमा गर्नुपर्नेछ।

- प्रशिक्षार्थीहरूले सिकेको सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञानको मूल्यांकन सम्बन्धित प्रशिक्षकले मौखिक वा लिखित परीक्षाद्वारा गर्नुपर्नेछ।
- प्रशिक्षार्थी सफल हुन सबै सिपको प्रयोगात्मक र सैद्धान्तिक दुबै मूल्यांकन गरी कम्तीमा ६० प्रतिशत अंक प्राप्त गर्नुपर्नेछ।
- तालिमको अन्तमा एउटा प्रयोगात्मक र सैद्धान्तिक परीक्षा सम्बन्धित संस्थाले नै लिनुपर्नेछ।
- सहभागीहरूको प्रवेश परीक्षा तोकिए बमोजिम सम्बन्धित संस्थाले नै सञ्चालन गर्नुपर्नेछ।
- सहभागीहरूको अवधारणा (Attitude)को पनि मुल्याङ्कन गरिने छ, अवधारणा मूल्यांकन अलगगै कूल १०० अंकमा गरिने छ र यसमा ८०% अंक ल्याएमा मात्र प्रमाण पत्र प्राप्त गर्न योग्य मानिने छ। यसको लागि उनिहरूको आउने जाने समय, सुरक्षा उपायको अवलम्बन, कार्यस्थलमा समानहरूको रखाई र जतन; ब्याक्तिगत, सामग्रीहरू तथा कार्यस्थलको सरसफाई र ब्यावस्थापनमा उनिहरूको लागवा साथै तालिम आचारसंहिताको पालना गरेनगरेको विशेष रूपमा हेरीने छ।
- प्रशिक्षार्थीहरूको ग्रेड निर्धारण सम्बन्धित संस्थाले नै आवश्यकता अनुसार तल उल्लेखित तालिकाको आधारमा गर्नेछन्।

क्र.सं.	उपलब्धि प्रतिशत	स्तरीकृत अङ्क	अक्षरमा उपलब्धिस्तर	उपलब्धि स्तरको व्याख्या
१	९० र सोभन्दा माथि	४.०	A+	सर्वोत्तम (Outstanding)
२	८० र सोभन्दा माथि ९० भन्दा कम	३.६	A	अत्युत्तम (Excellent)
३	७० र सोभन्दा माथि ८० भन्दा कम	३.२	B+	उत्कृष्ट (Very Good)
४	६० र सोभन्दा माथि ७० भन्दा कम	२.८	B	उत्तम (Good)

५	६० भन्दा कम	-	NG	अवर्गीकृत (Not Graded)
६	अवधारणा (Attitude) ८०% वा सोभन्दा बढी	प्रमाणपत्र प्राप्त गर्न योग्य		

२.५ प्रमाण-पत्र वितरण सम्बन्धमा (Certification)

यो पाठ्यक्रम अनुसार सञ्चालित तालिम सफलतापूर्वक सम्पन्न गर्ने प्रशिक्षार्थीहरूलाई सम्बन्धित तालिम दिने संस्थाले प्रमाणपत्र प्रदान गर्नेछन्।

२.६ तालीम शुल्क व्यवस्था (Training Fee)

यस तालिमको लागि सहभागीहरूले बुझाउनु पर्ने शुल्क तथा उनीहरूलाई प्रदान गरिने सेवा सुविधानेपाल मत्स्य व्यवसायी संघले वा तालिम सन्चालकले तोके बमोजिम हुनेछ।

२.७ प्रशिक्षकलाई निर्देशन (Direction for Instructors)

- यस पाठ्यक्रमको प्रशिक्षण पेशामा आउनु पूर्व नै Training of Trainer (ToT) तालिम लिने।
- सहजकर्ता हरेक सहजिकरणमा आफैमा एउटा मोडेल मत्स्य पालक कामदारको रूपमा प्रस्तुत हुने।
- हरेक प्रशिक्षण वा सहजीकरण पूर्व पाठ्यक्रम अध्ययन गरी पाठयोजना तयार गर्ने।
- पाठ योजनामा सहभागीहरूको लागी अभ्यासको समय पर्याप्त मिलाउने।
- कुनै पनि कामलाई सानो ठुलो नभनी हरेक काममा उत्तिकै सजक भई सम्पादन गर्ने गराउने।
- हरेक कामको निर्धारित मापदण्ड मुताविक हुन नसक्दा सम्म प्रदर्शन र अभ्यास गर्ने गराउने।
- पाठयोजना मै जान्नु पर्ने पक्षलाई भन्दा गर्नु पर्ने पक्षलाई बिपेश जोड दिएर योजना बनाउने।
- जान्नु पर्ने पक्षको गर्नु पर्ने पक्षको प्रशिक्षण प्रयोगात्मक कामकै समयमा एकै साथ पष्ट पादै जाने।
- हरेक सत्रमा प्रश्नोत्तर सत्र (Question Answer Session) को व्यवस्था गर्ने।
- दक्षतामा आधारीत भएकोले न्यूनतम ८० प्रतिशत समय अभ्यासको लागि छुट्याउने।
- यो पेशा र पाठ्यक्रमको बारेमा प्रशिक्षार्थीहरूलाई सुरुकै सत्रहरूमा जानकारी गराउने।
- सहभागीहरू स्पष्ट नहुन्जेलसम्म प्रशिक्षकले सैद्धान्तिक विषयवस्तुलाई प्रशिक्षण गर्दै सिप प्रदर्शन गर्ने।
- अभ्यास गर्नु पूर्व व्यक्तिगत स्वास्थ्य तथा सुरक्षा, औजार, उपकरण प्रयोग तथा सुरक्षा अनिवार्य गर्ने, गराउने।
- एकल अभ्यास पूर्व पर्याप्त निर्देशित अभ्यास (Guided Practice) गर्ने, गराउने।
- सहभागीहरूलाई अन्तर्क्रिया गर्न प्रोत्साहित गर्ने र प्रशिक्षार्थी केन्द्रित सिकाइ पद्धति अवलम्बन गर्ने।
- प्रशिक्षार्थीहरूलाई पर्याप्त सिकाइ सामग्रीहरू उपलब्ध गराउने र हर समय प्रशिक्षक उपलब्ध हुने।
- प्रशिक्षार्थीहरूलाई नियमित उपस्थितिको लागि प्रोत्साहन गर्ने र उनीहरूको हाजिरि अभिलेख राख्ने।
- अभ्यासको क्रममा आवश्यकता अनुसार पृष्ठपोषण दिने तथा स्वतन्त्र ढङ्गबाट सिप सम्पादन गर्न सक्ने बनाउने।
- सहभागिले सिप सिकाइको क्रममा उत्पादन गरेको बस्तु भए त्यसको मूल्याङ्कन गर्ने, गराउने।
- Greening TVET (Greening Technical and Vocational Education and Training) लाई मध्यनजर गरी हरेक कामबाट कसरी पर्यावरणलाई कम दखल गर्न सकिन्छ सो अपनाउने।
- लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशिकरणको समेत हेक्का राखी सोहि अनुसार कार्य गर्ने, गराउने।
- प्रशिक्षकले प्राविधिक शिक्षा प्रशिक्षणको सिद्धान्त पुर्णरूपमा पालना गरी सोही अनुसार प्रशिक्षण गर्ने गराउने।

२.८ नियमन निकाय र सन्चालकलाई निर्देशन (Direction for Quality Assurance and Implementer)

- विज्ञहरूको मदतले अनुगमन गर्ने सामग्रीको विकास गर्ने र सम्बन्धित सबैलाई यसबारे जानकारी गराउने।
- तालीम प्रदायक संस्था र तालीम कार्यक्रमको गुणस्तर सुनिश्चित गर्ने निकायबाट नियमित अनुगमन गर्ने।
- नियमन कर्ताले हरेक अनुगमनको पृष्ठपोषण (Feedback) तालीम सन्चालकलाई पारदर्शी ढंगले दिने।

- तालीम प्रदायक सस्थाले सहभागीहरूको रोजगार तथा स्व-रोजगारको लागि सहजिकरण गर्ने ।
- सहभागीहरूलाई रोजगार तथा स्व-रोजगार सम्बन्धी परामर्श प्रदान गर्ने गराउने ।
- सहभागीहरूको विवरण, रोजगार/स्वरोजगारको अवस्था आदिको अभिलेख राख्ने र नियमित अद्यावधिक गर्ने ।
- यो पाठ्यक्रमलाई न्यूनतम मानि बदलिदो प्रविधी र आवश्यकता अनुसार अझ धेरै सिकाउनसकिने छ ।
- प्रविधिको आगमन संगै आवश्यकता अनुसार पाठ्यक्रम परिमार्जन समेत गर्ने गराउने ।

३. मत्स्य प्राविधिकले सम्पादन गर्नुपर्ने Duty र Task हरूको सूचि:

डिउटि एरीया	कामहरूको सूचि
मत्स्य पालन ब्यवसायको परिचय लिने	१. नेपालमा माछापालनको इतिहास, महत्व र संम्भावना वारे जानकारी लिने । २. जलचर सम्बन्धी ऐन नियमावली र यसको कार्यान्वयन अवस्थाको जानकारी लिने । ३. पालनका लागी सिफारिस गरिएका माछा वारे जानकारी लिने । ४. नेपालमा अपनाईएका माछापालनका तरिका एवं पद्धति हरु वारे जानकारीलिने । ५. मत्स्य बीमा वारे जानकारी लिने । ६. एकिकृत मत्य पालनका वारेमा जानकारी लिने ।
पेशागत स्वास्थ्य र शुरक्षा अवलम्बन गर्ने	७. ब्यक्तिगत सरसफाई कायम गर्ने ८. ब्यक्तिगतसुरक्षा उपकरण प्रयोग गर्ने ९. कार्यस्थलको सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने १०. औजार उपकरणको सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने ११. प्राथमिक उपचार गर्ने १२. कार्यस्थलको फोहर ब्यवस्थित गर्ने
पोखरी निर्माण गर्ने	१३. माछापालनको लागि उपयुक्त स्थलको छनौट गर्ने । १४. पोखरीको लागत-ईष्टिमेट गर्ने । १५. जमिनमा रेखाङ्कन गर्ने । १६. पानीको प्रवेशद्वार र निकाशद्वार निर्माण गर्ने ।
माछा पालनका लागी पोखरीको तयारी गर्ने	१७. पोखरीको सरसफाई गर्ने । १८. घर पोत्रे चुनले पोखरीको उपचार गर्ने । १९. पोखरीमा पानी भर्ने ।
स्टकिङ्ग तथा मल आहारा ब्यवस्थापन गर्ने	२०. माछा भुरा कन्डीसनिङ्ग गर्ने । २१. माछा भुरा प्याकिङ्ग गर्ने । २२. माछा भुरा ढुवानी गर्ने । २३. पोखरीमा माछा भुरा स्टकिङ्ग गर्ने ।

	२४. पोखरीमा मल प्रयोग गर्ने । २५. पोखरीमा दाना तथा आहारा प्रयोग गर्ने ।
पानीको गुणस्तर परिक्षण गर्ने	२६. पानीको तापक्रम सन्तुलन गर्ने २७. पानीको पारदर्शिता परिक्षण गर्ने २८. पानीको पि.एच. परिक्षण गर्ने २९. पानीमा घुलित अक्सिजन परिक्षण गर्ने
रोग तथा प्रतिपक्षी(Predators) जीवव्यवस्थापन गर्ने	३०. हानिकारक जलीय किराहरुको नियन्त्रण गर्ने । ३१. माछा पोखरीमा भ्यागुतानियन्त्रण गर्ने । ३२. माछा पोखरीमा सर्पनियन्त्रण गर्ने । ३३. माछा पोखरीमा चराचुरुङ्गी नियन्त्रण गर्ने । ३४. माछा पोखरीमा झारपातहरुको नियन्त्रण गर्ने । ३५. रोगी माछाको पहिचान गर्ने । ३६. नुनको प्रयोगवाट माछाको परजिवी नियन्त्रण गर्ने ।
बजारीकरण गर्ने	३७. माग संकलन गर्ने (स्थानिय क्रेता) ३८. नेगोसिएट गर्ने ३९. प्रोडक्ट प्रमोशन गर्ने ४०. माग अनुसार डिस्पेच गर्ने ४१. अभीलेख राख्ने

४. पाठ्यक्रमको समय-भार संरचना (Structure of Credit Hour)

पेशा:मत्स्य प्राविधिक(Fisheries technician)

समय: सैद्धान्तिक ३२घण्टा+ व्यावहारिक १२८ घण्टा= १६०घण्टा

Duty No.	Duty Area	Nature	Theory (T)	Practical (P)	अंक भार
१	मत्स्य पालन व्यवसायको परिचय	T	१२	१	१३
२	पेशागत स्वास्थ्य र सुरक्षा	T+P	१	६	७
३	पोखरी निर्माण	T+P	२	१९	२१
४	माछा पालनका लागी पोखरीको तयारी	T+P	३	९	१२
५	स्टकिङ तथा मल आहारा व्यवस्थापन गर्ने	T+P	५	२३	२८
६	पानीको गुणस्तर परिक्षण	T+P	४	२०	२४

७	रोग तथा प्रतिपक्षी जीवव्यवस्थापन	T+P	२	३५	३७
८	बजारीकरण	T+P	३	१५	१८
		जम्मा	३२	१२८	१६०

५. कार्य सम्पादनका मापदण्ड, प्राविधिक ज्ञान र बिधि

ड्यूटीएरिया नं १

५.१ मत्स्य पालन ब्यवसायको परिचय लिने

विवरण (Description):

यस ड्यूटीमा मत्स्यपालनको बिगत र वर्तमानको अवस्था, जलचर सम्बन्धी ऐन नियमावली, माछापालनका तरिका एवं पद्धति हरुवारे ज्ञान दिने उद्देश्यका साथ सामग्री समावेश गरिएका छन् ।

ड्यूटी परिमाण (Duty Outcomes):

यो ड्यूटीको समापन पछि प्रशिक्षार्थीहरु माछा, माछापालनको इतिहास, जलचर सम्बन्धी ऐन नियमावली, पालनका लागी सिफारिस गरिएका माछा, माछापालनका तरिका एवं पद्धतिर माछापालन कार्यमा प्रयोग हुने औजार र उपकरणसँग सम्बन्धित निम्न सिप र ज्ञानहरु बुझ्न/गर्न समर्थ हुनेछन् ।

समय (Duration): सैद्धान्तिक १२.० घण्टा + ब्यवहारिक १.० घण्टा = १३.० घण्टा

कार्य (Task): १नेपालमा माछापालनको इतिहास, महत्व र संभावना वारे जानकारी गराउने ।

समय (Duration):सैद्धान्तिक २.० घण्टा + व्यवहारिक ०.० घण्टा = २.० घण्टा

कार्य विधि (Steps)	कार्य सम्पादन उद्देश्य (Performance Objectives)	प्राविधिक ज्ञान (Technical Knowledge)
१. उद्देश्य अनुसार प्रस्तुति योजना तयार गर्ने २. आवश्यक सामग्री जुटाउने ३. दृश्य सामग्री आवश्यक भए तयारी गर्ने ४. सहभागीहरूको बसाईको सेटिङ मिलाउने ५. सहभागीहरूलाई स्वागत र ध्यानाकर्षण गर्ने ६. बिषयवस्तुको टपिक बताउने ७. सत्र (Session) को उद्देश्य वारे प्रष्ट हुने ८. पेशाको परिभाषा दिने ९. पेशाको महत्व वारे छलफल गर्ने १०. पेशाको पृष्ठभूमि र इतिहास वारे छलफल गर्ने	अवस्था (Condition): <ul style="list-style-type: none"> सेसनका उद्देश्यहरू समय तालिका र स्थान सहभागीहरूको संख्या र तह निर्दिष्ट कार्य (Task): नेपालमा माछापालनको इतिहास, महत्व र संभावना वारे जानकारी गराउने ।	<ul style="list-style-type: none"> पेशाको परिभाषा महत्त्व संभावना पृष्ठभूमि र इतिहास मत्स्यपालन कार्यमा प्रयोग हुने औजार, उपकरण वारे छलफल गर्ने ।
	मानक (Standard): सहभागीहरूले: <ul style="list-style-type: none"> माछापालनको इतिहास वारे बताउन सके 	

<p>११. यो पेशामा गर्न हुने र नहुने बारे छलफल गर्ने</p> <p>१२. सहभागीले बुझ्नेबुझ्नेको प्रश्न सोधेर एकिन गर्ने</p> <p>१३. कुनै जिज्ञासा छन् भने सोध्ने समय दिने</p> <p>१४. जिज्ञासाको जवाफ दिने</p> <p>१५. सेसनको समिक्षा सहित अन्त्य गर्ने।</p>	<ul style="list-style-type: none"> माछाको पोष्टिक महत्व बारे बताउन सके मत्स्यपालन कार्यमा प्रयोग हुने औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरूको पहिचान गर्न सके । 	
<p>औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):</p> <ul style="list-style-type: none"> स्वेट बोर्ड, बोर्ड मार्कर ल्यापटप, मल्टिमिडिया प्रोजेक्टर हेन्डसाउट, पावर पोइन्ट, फिलिप चार्ट । <p>सावधानी(Precautions):</p> <ul style="list-style-type: none"> दिइएको सूचनाहरूको आधिकारीकता बारे आफू प्रष्ट हुने । 		

कार्य (Task): २नेपालमा जलचर सम्बन्धी ऐन नियमावली र यसको कार्यान्वयन अवस्थाको जानकारी गराउने ।

समय (Duration): सैद्धान्तिक २.० घण्टा + व्यवहारिक ०.० घण्टा = २.० घण्टा ।

कार्य विधि (Steps)	कार्य सम्पादन उद्देश्य (Performance Objectives)	प्राविधिक ज्ञान (Technical Knowledge)
<p>१. उद्देश्य अनुसार प्रस्तुति योजना तयार गर्ने</p> <p>२. आवश्यक सामग्री जुटाउने</p> <p>३. दृश्य सामग्री आवश्यक भए तयारी गर्ने</p> <p>४. सहभागीहरूलाई स्वागत र ध्यानाकर्षण गर्ने</p> <p>५. विषयबस्तुको शिर्षक (Topic) बारे जानकारी लिने</p> <p>६. सत्र (Session) को उद्देश्य बारे प्रष्ट हुने</p> <p>७. जलचर सम्बन्धी ऐन नियमावलीको महत्व बारे छलफल गर्ने</p> <p>८. जलचर सम्बन्धी ऐन नियमावलीको पृष्ठभूमि र ईतिहास बारे छलफल गर्ने</p> <p>९. जलचर सम्बन्धी ऐन नियमावली अनुसार गर्न हुने र नहुने कार्य बारे छलफल गर्ने</p> <p>१०. सहभागीले बुझ्नेबुझ्नेको प्रश्न सोधेर एकिन गर्ने</p> <p>११. कुनै जिज्ञासा छन् भने सोध्ने समय दिने</p> <p>१२. जिज्ञासाको जवाफ दिने</p> <p>१३. सेसनको समिक्षा सहित अन्त्य गर्ने।</p>	<p>अवस्था(Condition):</p> <ul style="list-style-type: none"> सेसनका उद्देश्यहरू समय तालिका र स्थान सहभागीहरूको संख्या र तह <p>निर्दिष्ट कार्य (Task):</p> <ul style="list-style-type: none"> मत्स्य सम्बन्धी ऐन नियमावली मापदण्ड तथा नीति नियम सम्बन्धमा जानकारी । <p>मानक (Standard): सहभागीहरूले:</p> <ul style="list-style-type: none"> नेपालमा प्रचलित मत्स्य सम्बन्धि ऐन नियमावली र मापदण्ड बारे बताउन सके । 	<ul style="list-style-type: none"> जलचर सम्बन्धी ऐन नियमावली र यसको कार्यान्वयन अवस्थाबारे छलफल गर्ने ।

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- स्वेट बोर्ड, बोर्ड मार्कर, ल्यापटप, मल्टिमिडिया प्रोजेक्टर

- हेन्डसाउट, पावर पोइन्टर, फिलिप चार्ट।

सावधानी (Precautions):

- दिइएको सूचनाहरूको आधिकारीकता बारे आफू प्रष्ट हुने।

कार्य (Task): नेपालनका लागी सिफारिस गरिएका माछा बारे जानकारी गराउने।

समय (Duration): सैद्धान्तिक २.० घण्टा + ब्यवहारिक १.० घण्टा = ३.० घण्टा।

कार्य विधि (Steps)	कार्य सम्पादन उद्देश्य (Performance Objectives)	प्राविधिक ज्ञान (Technical Knowledge)
१. उद्देश्य अनुसार प्रस्तुति योजना तयार गर्ने २. आवश्यक सामग्री जुटाउने ३. दृश्य सामग्री आवश्यक भए तयारी गर्ने ४. सत्र (Session) को उद्देश्य बारे प्रष्ट हुने ५. कार्प जातीका माछाहरू सकलन गर्ने ६. माछाका शरिरका विभिन्न अंगहरूको पहिचान गर्ने ७. नेपालमा हालसम्म पालनका लागी सिफारिस गरिएका माछाहरूको पहिचान गर्ने ८. पिधमा बस्ने, मध्य भागमा बस्ने, सतहमा बस्ने र कृत्रिम तथा प्राकृतिक आहारा रुचाउने माछाहरूको पहिचान गर्ने ९. कार्य समाप्त भए पछि प्रयोग गरिएका ब्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरि निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने १०. कार्यस्थल सफा राख्ने	<p>अवस्था (Condition):</p> <ul style="list-style-type: none"> • सेसनका उद्देश्यहरू • समय तालिका र स्थान • कार्प जातीका माछाहरू <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): पालनका लागी सिफारिस गरिएका माछा बारे जानकारी ।</p> <p>मानक (Standard): <i>सहभागीहरूले:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • माछाका शरिरका विभिन्न अंगहरूको पहिचान गर्न सके • कार्प तथा ट्राउट माछा पहिचान गर्न सके • पालनका लागी सिफारिस गरिएका माछाहरू पहिचान गर्न सके • पिधमा बस्ने, मध्य भागमा बस्ने, सतहमा बस्ने र कृत्रिम तथा प्राकृतिक आहारा रुचाउने माछाहरू पहिचान गर्न सके । 	<ul style="list-style-type: none"> • माछाका शरिरका विभिन्न अंगहरूको पहिचान र तीनको कार्य • न्यानो तथा चिसो पानीमा पाईने माछाहरू • नेपालमा हालसम्म पालनका लागी सिफारिस गरिएका माछाहरू • पोखरीमा माछाको बासस्थान र खाने बानी व्यहोराका बारेमा छलफल गर्ने।

<p>११. कार्यस्थलमा प्रयोग गरिने औजारहरू व्यवस्थित ढंगले राख्ने ।</p>		
--	--	--

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- स्वेत बोर्ड, बोर्ड मार्कर
- ल्यापटप, मल्टिमिडिया प्रोजेक्टर
- हेन्डसाउट, पावर पोइन्टर, फिलिप चार्ट ।
- माछाहरू

सावधानी(Precautions):

- दिइएको सूचनाहरूको आधिकारीकता बारे आफू प्रष्ट हुने ।

कार्य (Task): ४ नेपालमा अपनाईएका माछापालनका तरिका एवं पद्धति हरु बारे जानकारीगराउने ।

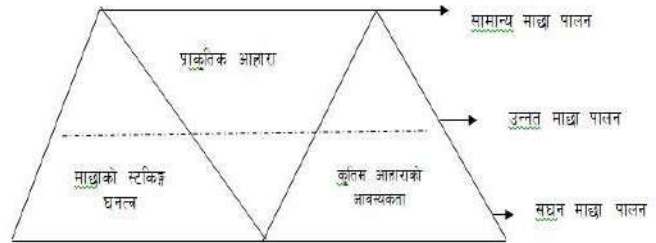
समय (Duration): सैद्धान्तिक २.० घण्टा + व्यवहारिक ०.० घण्टा = २.० घण्टा ।

कार्य विधि (Steps)	कार्य सम्पादन उद्देश्य (Performance Objectives)	प्राविधिक ज्ञान (Technical Knowledge)
<p>१. उद्देश्य अनुसार प्रस्तुति योजना तयार गर्ने</p> <p>२. आवश्यक सामग्री जुटाउने</p> <p>३. दृश्य सामग्री आवश्यक भए तयारी गर्ने</p> <p>४. सहभागीहरूलाई स्वागत र ध्यानाकर्षण गर्ने</p>	<p>अवस्था(Condition):</p> <ul style="list-style-type: none"> • सेसनका उद्देश्यहरू • सहभागीहरूको संख्या • सहभागीहरूको तह • समय तालीका र स्थान <p>निर्दिष्ट कार्य (Task):</p>	<ul style="list-style-type: none"> • नेपालमा सिफारिस गरीएका माछा पालनका तरिका एवं पद्धतिहरू • सामान्य, अर्धसघन र सघन मत्स्यपालन प्रविधि बारे छलफल गर्ने ।

<p>५. विषयबस्तुको शिर्षक (Topic) वारे जानकारी लिने</p> <p>६. सत्र (Session) को उद्देश्य वारे प्रष्ट हुने</p> <p>७. कार्य समाप्त भए पछि प्रयोग गरिएका व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरि निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने</p> <p>८. कार्यस्थल सफा राख्ने</p> <p>९. कार्यस्थलमा प्रयोग गरिने औजारहरू व्यवस्थित ढंगले राख्ने</p> <p>१०. प्रयोग गरिएका औजार तथा उपकरण सफा गरि निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने</p> <p>११. सहभागीहरूको कुनै जिज्ञासा छ कि भनेर सोध्ने</p> <p>१२. जिज्ञासाहरूको समाधान गर्ने</p> <p>१३. समिक्षा गरि समापन गर्ने ।</p>	<p>नेपालमा अपनाईएका माछापालनका तरिका एवं पद्धति हरू वारे जानकारी गराउने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> घोल तालमा मत्स्यपालन, पोखरीमा मत्स्यपालन, पिजडामा मत्स्यपालन, रेशवेमा मत्स्यपालन प्रविधि वारे बताउन सके एकजातिय, बहुजातिय र एक लिङ्गीय माछा पालन प्रविधि वारे बताउन सके सामान्य, अर्धसघन र सघन मत्स्यपालन प्रविधि वारे बताउन सके । 	
---	---	--

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- स्वेट बोर्ड, बोर्ड मार्कर
- ल्यापटप, मल्टिमिडिया प्रोजेक्टर
- हेन्डसाउट, पावर पोइन्ट, फिलिप चार्ट

सावधानी (Precautions):

- दिइएको सूचनाहरूको आधिकारीकता वारे आफू प्रष्ट हुने ।

कार्य (Task): ५ मत्स्य बीमा वारे जानकारी गराउने ।

समय (Duration): सैद्धान्तिक २.० घण्टा + व्यवहारिक ०.० घण्टा = २.० घण्टा ।

कार्य विधि (Steps)	कार्य सम्पादन उद्देश्य (Performance Objectives)	प्राविधिक ज्ञान (Technical Knowledge)
<p>१. जानकारीको योजना तयार गर्ने</p> <p>२. आवश्यक सामग्री जुटाउने</p> <p>३. मत्स्य बिमा कम्पनी सम्बन्धि जानकारी लिने</p> <p>४. मत्स्य बिमाको लागी न्यूनतम आधारधुत आवश्यकताका वारेमा जानकारी लिने</p> <p>५. मत्स्य बिमाले रक्षावरण गर्ने क्षेत्रहरूका वारेमा जानकारी लिने</p>	<p>अवस्था (Condition):</p> <ul style="list-style-type: none"> बिमा कम्पनी मत्स्य बिमालेख <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): मत्स्य बीमा वारे जानकारी लिने ।</p> <p>मानक (Standard): सहभागीहरूलाई:</p>	<ul style="list-style-type: none"> मत्स्य बिमा सम्बन्धमा छलफल गर्ने मत्स्य बिमाको लागी न्यूनतम आधारधुत आवश्यकता रक्षावरण गर्ने क्षेत्रहरू विमितले पालना गर्नुपर्ने शर्तका साथै जम्मा गर्नुपर्ने प्रिमियम शुल्कका वारेमा छलफल गर्ने ।

<p>६. बिमा कम्पनीले क्षतिपुर्ति नदिने अवस्थाका बारेमा जानकारी लिने</p> <p>७. मत्स्य बिमा गर्दा विमितले पालना गर्नुपर्ने शर्तका बारेमा जानकारी लिने</p> <p>८. कुल बिमा रकम र जम्मा गर्नुपर्ने प्रिमियम शुल्कका बारेमा जानकारी लिने</p> <p>९. बिमा दावी सम्बन्धि प्रकृयाका बारेमा जानकारी लिने।</p> <p>१०. मत्स्य बिमा गर्दा संलग्न गर्नुपर्ने कागजात तथा फर्म फर्मेट बारे जानकारी लिने।</p>	<ul style="list-style-type: none"> • मत्स्य बिमाको लागि न्यूनतम २०० वर्ग फिट र ३ फिट गहिराई भएको पोखरी हुनुपर्ने भन्ने जानकारी भएको • मत्स्य बिमाले रक्षावरण गर्ने क्षेत्रहरूका बारेमा जानकारी भएको • मत्स्य बिमाको लागि कुल बिमा शुल्क रकमको २ प्रतिशत प्रिमियम रकम जम्मा गर्नुपर्ने जानकारी भएको • बिमा दावी सम्बन्धि प्रकृयाका बारेमा बताउन सके। 	
--	---	--

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- स्वेत बोर्ड, बोर्ड मार्कर
- ल्यापटप, मल्टिमिडिया प्रोजेक्टर
- हेन्डसआउट, पावर प्वाइन्ट।

सावधानी(Precautions):

- दिइएको सूचनाहरूको आधिकारीकता बारे आफू प्रष्ट हुने।

कार्य (Task) ६: एकिकृत मत्स्य पालनका बारेमा जानकारी गराउने।

समय (Duration): सैद्धान्तिक २.० घण्टा + व्यवहारिक ०.० घण्टा = २.० घण्टा।

कार्य विधि (Steps)	कार्य सम्पादन उद्देश्य (Performance Objectives)	प्राविधिक ज्ञान (Technical Knowledge)
<p>१. आवश्यक सामग्री जुटाउने</p> <p>२. कार्यस्थल छनौट गर्ने</p> <p>३. दृश्य सामग्री आवश्यक भए तयारी गर्ने</p> <p>४. एकिकृत मत्स्य पालन सम्बन्धि जानकारी लिने</p> <p>५. एकिकृत मत्स्य पालनको लागि न्यूनतम आधारधुत आवश्यकताका बारेमा जानकारी लिने</p>	<p>अवस्था(Condition):</p> <ul style="list-style-type: none"> • सेसनका उद्देश्यहरू • समय तालिका र स्थान • सहभागीहरूको संख्या र तह <p>निर्दिष्ट कार्य (Task):</p> <p>एकिकृत मत्स्य पालनका बारेमा जानकारी गराउने।</p>	<ul style="list-style-type: none"> • एकिकृत मत्स्य पालन • एकिकृत मत्स्य पालनको लागि न्यूनतम आधारधुत आवश्यकता • एकिकृत मत्स्य पालनको महत्व • माछा साथ गर्न सकिने हांस पालन, बंगुर पालन, तरकारी र फलफुल खेती

<p>६. एकिकृत मत्स्य पालनको महत्व बारे छलफल गर्ने</p> <p>७. माछा साथ हांस पालनका बारेमा जानकारी लिने</p> <p>८. माछा साथ बंगुर पालनका बारेमा जानकारी लिने</p> <p>९. माछा साथ तरकारी र फलफुल खेतीका बारेमा जानकारी लिने</p> <p>१०. माछा साथ पशु पालनका बारेमा जानकारी लिने</p> <p>११. सहभागीले बुझ्नेबुझ्नेको प्रश्न सोधेर एकिन गर्ने</p> <p>१२. कुनै जिज्ञासा छन् भने सोध्ने समय दिने</p> <p>१३. जिज्ञासाको जवाफ दिने</p> <p>१४. सेसनको समिक्षा सहित अन्त्य गर्ने</p> <p>१५. कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने ।</p>	<p>मानक (Standard): सहभागीहरूले:</p> <ul style="list-style-type: none"> • एकिकृत मत्स्य पालनको लागी न्यूनतम आधारधुत आवश्यकताका बारेमा बताउन सके • एकिकृत मत्स्य पालनको महत्व बारे बताउन सके • माछा साथ गर्न सकिने हांस पालन, बंगुर पालन, तरकारी र फलफुल खेती तथा पशु पालनका बारेमा बताउन सके । 	<p>तथा पशु पालनका बारेमा छलफल गर्ने ।</p>
--	--	---

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- स्वेत बोर्ड, बोर्ड मार्कर
- ल्यापटप, मल्टिमिडिया प्रोजेक्टर
- हेन्डसआउट, पावर पोईन्ट ।

सुरक्षासावधानी(Safety Precautions):

- सुरक्षाघेरा र प्रोटोकल ख्याल गर्ने
- काम गर्दा हडबड नगर्ने
- धैर्यताका साथ सहयोगी संग काम लिने
- दिइएको सूचनाहरूको आधिकारीकता बारे आफू प्रष्ट हुने ।

ड्यूटी एरिया नं २

५.२ पेशागत स्वास्थ्य र सुरक्षा अवलम्बन

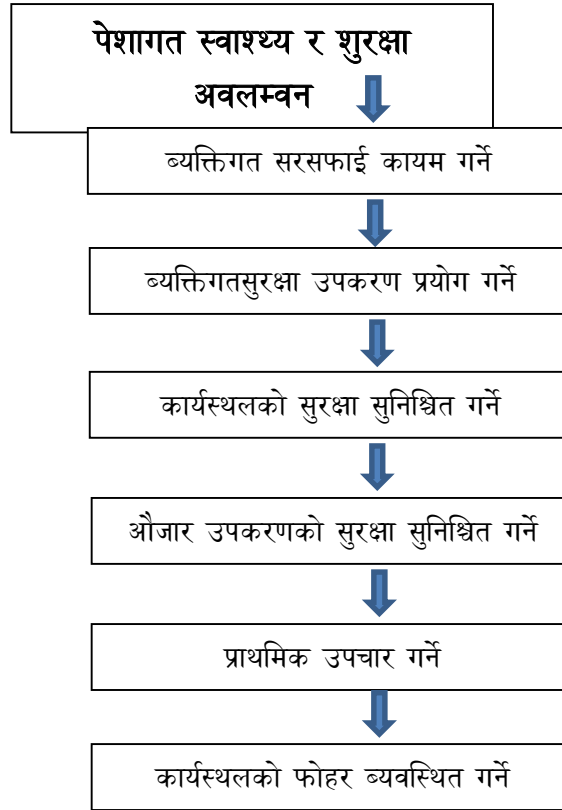
विवरण(Description):

यस ड्यूटीमा मत्स्यकर्मीले अपनाउनुपर्ने पेशागत सुरक्षा र स्वास्थ्य सम्बन्धि आवश्यक ज्ञान र सिपहरू समावेश गरिएका छन् ।

ड्यूटी परिमाण (Duty Outcomes):

यो ड्यूटीको समापन पछि प्रशिक्षार्थीहरूले व्यक्तिगत सुरक्षाको खतराका कारणहरू ब्याख्या गर्न, व्यक्तिगत साथै औजार उपकरण, सामग्री, कार्यस्थल र वातावरणको सुरक्षा सुनिश्चित गर्न र कार्यस्थलमा आधारभुत प्राथमिक स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न सक्षम हुनेछन् ।

समय (Duration): सैद्धान्तिक १.० घण्टा + व्यवहारिक ६.० घण्टा = ७.० घण्टा

कार्य (Task): १ ब्यक्तिगत सरसफाई कायम गर्ने ।

समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.५ घण्टा + व्यवहारिक १.० घण्टा = १.५ घण्टा ।

कार्य विधि (Steps)	कार्य सम्पादन उद्देश्य (Performance Objectives)	प्राविधिक ज्ञान (Technical Knowledge)
१. ब्यक्तिगत सरसफाई मापदण्ड वारे आवश्यक जानकारी लिने २. ब्यक्तिगत सरसफाईका आवश्यक सामाग्री जुटाउने ३. नियमित स्नान गर्ने ४. अनुहार सफा राख्ने	अवस्था (Condition): ब्यक्तिगत सरसफाई सम्बन्धी मापदण्ड वा प्रोटोकल। निर्दिष्ट कार्य (Task): ब्यक्तिगत सरसफाई कायम गर्ने। मानक (Standard):	<ul style="list-style-type: none"> • ब्यक्तिगत सरसफाईको परिचय र महत्व वारे बयान गर्ने, • ब्यक्तिगत मापदण्ड वा प्रोटोकल वारे बयान गर्ने,

<p>५. साबुन पानीले नियमित हात सफा गर्ने</p> <p>६. आवश्यकता भएमा सेनिटाईजर प्रयोग गर्ने</p> <p>७. नङ्ग र कपाल काट्ने</p> <p>८. कपाल कोरी नियन्त्रणमा राख्ने</p> <p>९. तोकिए बमोजिमको युनिफर्म लगाउने</p> <p>१०. काम गर्दा सकभर गरगहना हटाउने</p> <p>११. ब्यक्तिगत सरसफाईका सामग्रीहरूको सफाई गर्ने</p> <p>१२. ब्यक्तिगत सरसफाईका सामग्री यथा स्थानमा राख्ने।</p>	<ul style="list-style-type: none"> पेशाको व्यक्तिगत सरसफाई मापदण्ड पालना गरेको सहभागी सफा, चुस्त र दुरुस्त देखिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> ब्यक्तिगत सरसफाई गर्न प्रयोग हुने सामग्रीहरूको बयान गर्ने।
---	---	--

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- व्यक्तिगत सरसफाई सम्बन्धी मापदण्ड
- साबुन, सेम्पो, सर्फ, डेटरजेन्ट
- नेलकटर, काईयो, टावेल, रवर बैन्ड।

सुरक्षासावधानी(Safety Precautions):

- कार्यस्थलमा चुरोट, बिडी तथा अन्य सूतिजन्य पदार्थ र मादक पदार्थ सेवन निषेध गर्ने
- गलत आनिबानिहरू जस्तै नङ्ग टोक्ने, नाक कोट्याउने, कान कोट्याउने जस्ता कार्य नगर्ने।

कार्य (Task): २ ब्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण प्रयोग गर्ने ।

समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.० घण्टा + व्यवहारिक १.० घण्टा = १.० घण्टा।

कार्य विधि (Steps)	कार्य सम्पादन उद्देश्य (Performance Objectives)	प्राविधिक ज्ञान (Technical Knowledge)
<p>१. आवश्यक जानकारी लिने</p> <p>२. ब्यक्तिगत सरसफाई गर्ने</p> <p>३. काम गर्दा तोकिएको पोशाक लगाउने</p> <p>४. यस पेशाको लागि निर्धारण गरिएको ब्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण संकलन गर्ने</p> <p>५. कार्य समाप्त भए पछि प्रयोग गरिएका ब्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरि निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने ।</p>	<p>अवस्था (Condition):</p> <ul style="list-style-type: none"> कार्यस्थल निर्धारित व्यक्तिगत सुरक्षा वारे कार्य विधी। <p>निर्दिष्ट कार्य (Task):</p> <ul style="list-style-type: none"> ब्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण प्रयोग गर्ने । <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> ब्यक्तिगत सुरक्षा उपकरणहरू निर्धारित सूची र मापदण्ड बमोजिम प्रयोग गरिएको। सुरक्षा तथा सावधानीका उपायहरू अपनाईएको। 	<p>व्यक्तिगत सुरक्षा सम्बन्धी उपकरणहरूको :</p> <ul style="list-style-type: none"> परिचय, प्रकार, पहिचान र मापदण्ड बमोजिम प्रयोग, दुर्घटना हुने कारणहरू, अपनाउनु पर्ने सुरक्षा सावधानीहरू, उपकरणको सरसफाई विधि तथा उपकरणको भण्डारण विधि वारे छलफल गर्ने।

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- तोकिएको पोशाक, प्रयोग विधी, मापदण्डहरू।

सुरक्षासावधानी(Safety Precautions):

- ज्यादै कस्सिएको वा ज्यादै खुकुलो कपडा नलगाउने

- मोबाइल फोनको प्रयोग नगर्ने
- कार्यस्थलमा सूतीजन्य तथा मादक पदार्थ सेवन नगर्ने।

कार्य (Task) ३: कार्यस्थलको सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने ।

समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.५ घण्टा + व्यवहारिक १.० घण्टा = १.५ घण्टा।

कार्य विधि (Steps)	कार्य सम्पादन उद्देश्य (Performance Objectives)	प्राविधिक ज्ञान (Technical Knowledge)
१. कार्यस्थल सुरक्षा बारे आवश्यक जानकारी लिने २. कार्यस्थल सुरक्षाको लागी आवश्यक औजार, उपकरण र सामग्रीहरू संकलन गर्ने ३. कार्यस्थल सफा गर्ने ४. कार्यस्थलमा प्रयोग गरिने औजारहरू व्यवस्थित ढंगले राख्ने ५. उपकरणहरूलाई आवश्यकता अनुसार सुरक्षा घेरा भित्र राख्ने ६. सुरक्षा सम्बन्धी संकेत तथा सुरक्षाचिन्हहरूसवैलेदेखिनेरप्रष्टबुझिने गरी राख्ने ७. प्रकाश र भेन्टिलेशनको पर्याप्त व्यवस्था गर्ने ८. कार्यस्थलमा घटना वा दुर्घटना भएमा सम्बन्धित निकायमा रिपोर्ट गर्ने ९. सुरक्षा अभिलेख राख्ने।	अवस्था (Condition): <ul style="list-style-type: none"> • कार्यस्थल सुरक्षा मापदण्ड निर्दिष्ट कार्य (Task): कार्यस्थलको सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने। मानक (Standard): <i>कार्यस्थलमा:</i> <ul style="list-style-type: none"> • सुरक्षा मापदण्ड पालना गरिएको • सुरक्षा तथा सावधानीका उपायहरू अपनाएको • कलरकोड तथा सुरक्षा संकेतहरू दिईएको • कार्यस्थलमा प्रसस्थ उज्यालो कायम गरेको • कार्यस्थल सफा, चुस्त र ब्याबस्थित देखिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> • कार्यस्थल सुरक्षा मापदण्ड, • कार्यस्थल सफा राख्ने विधि, • औजार र सामग्रीहरूको भण्डारण प्रकृया, • सुरक्षा घेराको परिभाषा र प्रयोग तथा महत्व, • सुरक्षा सम्बन्धी संकेत तथा जानकारी, • कार्य सम्पादनमा प्रकाश र भेन्टिलेशनको महत्व तथा • दुर्घटना सम्बन्धी सामान्य कानूनी ब्यावस्था बारे छलफल गर्ने।

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- कार्यस्थल सुरक्षा मापदण्ड
- मापदण्ड बमोजिमका कार्यस्थल सुरक्षाका सामग्रीहरू
- कलरकोड र कलरहरू।

सुरक्षासावधानी (Safety Precautions):

- कार्यस्थलबाट अनावश्यक उपकरण, सामग्री आदी तुरुन्त हटाउनु पर्छ
- आगन्तुकलाई सुरुमै Instruction दिनु जरुरी छ
- सुरक्षाकोलागी बायो-सेक्युरीटे कायम गर्ने
- काम गर्ने स्थान सफा र पर्याप्त उज्यालो हुनु जरुरी छ।

कार्य (Task) ४: औजार उपकरणको सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने ।

समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.० घण्टा + व्यवहारिक १.० घण्टा = १.० घण्टा।

कार्य विधि (Steps)	कार्य सम्पादन उद्देश्य (Performance Objectives)	प्राविधिक ज्ञान (Technical Knowledge)
१. सुरक्षा मापदण्ड र सुरक्षा गर्ने निर्देशिका बारे आवश्यक जानकारी लिने	अवस्था (Condition): <ul style="list-style-type: none"> • सुरक्षा मापदण्ड र 	<ul style="list-style-type: none"> • औजार उपकरण सुरक्षाको महत्वबारे छलफल गर्ने

<p>२. सुरक्षा र मर्मतको आवश्यकताको प्रकृति हेर्ने</p> <p>३. सोही अनुसार आवश्यक औजार, उपकरण र सामग्रीहरू संकलन गर्ने</p> <p>४. समान्य मर्मत सम्भार गर्ने र आफ्नो तह बाट सम्भव नहुनेलाई मिस्त्री मार्फत मर्मत गराउने</p> <p>५. उपकरणहरूलाई आवश्यकता अनुसार सुरक्षा घेरा भित्र राख्ने</p> <p>६. मर्मत र प्रयोग गरिएका औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने</p> <p>७. चालु अवस्थामा रहेको औजार मात्र प्रयोग गर्ने</p> <p>८. खास खास कार्यको लागि खास किसिमका औजारहरू मात्र प्रयोग गर्ने</p> <p>९. औजार उपकरण सुरक्षा अभिलेख राख्ने।</p>	<p>• सुरक्षा गर्ने निर्देशिका।</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): औजार र उपकरणको सुरक्षा गर्ने।</p> <p>मानक (Standard): <i>कार्यस्थलमा:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • दिईएको सुरक्षा मापदण्ड अनुसार औजार तथा उपकरणहरू राखिएको • सबै औजार तथा उपकरणहरू काम गर्ने अवस्थामा रहेका • औजार उपकरण सुरक्षा अभिलेख अध्यावधिक राखिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> • औजार उपकरणहरूको सुरक्षा मापदण्ड बारे छलफल गर्ने • उपकरणहरू प्रयोग गर्दा Green TVET मा सहयोग गर्ने उपाय बारे छलफल गर्ने • औजार तथा उपकरणहरू मर्मत-सम्भार तथा औजार र सामग्रीहरूको भण्डारण कसरी गर्ने बारे छलफल गर्ने।
---	---	---

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- औजार तथा उपकरण सुरक्षा मापदण्ड, व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण (PPE), Sharpening stone, ग्रिज,
- डिजल, मोविल, ग्रिज
- खागसी, स्कूयू ड्राईवर, टेस्टर, रिन्ची तथा औजार उपकरण अनुसारका आवश्यक पर्न सक्ने स्पेयर पार्टस् पुर्जाहरू।

सुरक्षासावधानी(Safety Precautions):

- काम गर्ने र काम नगर्ने औजार उपकरणहरू एकै ठाँउमा नराख्ने,
- आफ्नो हातले गर्ने नसकिने मर्मत-सम्भारको लागि सम्बन्धित विज्ञ मार्फत गराउने
- औजार उपकरण हेन्डलीङ्ग मेनुअलको अनिवार्य सहयोग लिने
- औजार उपकरण हेन्डलीङ्ग बारे सम्बन्धित विज्ञबाट प्रशिक्षण लिएर मात्र हेन्डलीङ्ग गर्ने।

कार्य (Task): ५ प्राथमिक उपचारको व्यवस्थापन गर्ने ।

समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.० घण्टा + व्यवहारिक १.० घण्टा = १.० घण्टा

कार्य विधि (Steps)	कार्य सम्पादन उद्देश्य (Performance Objectives)	प्राविधिक ज्ञान (Technical Knowledge)
<p>१. प्राथमिक उपचारको व्यावस्थापन बारे आवश्यक जानकारी लिने</p> <p>२. प्राथमिक उपचार म्यानुअल/मापदण्ड अध्यायन गर्ने</p> <p>३. कार्यस्थल बारे अवलोकन र अध्ययन गर्ने।</p> <p>४. सम्बन्धित विज्ञहरूसंग छलफल गरी सुझाव संकलन गर्ने</p> <p>५. प्राथमिक उपचारको व्यावस्था मिलाउन आवश्यक साधनहरूको सूची बनाउने (First Aid Kit)</p>	<p>अवस्था(Condition):</p> <ul style="list-style-type: none"> • प्राथमिक उपचार म्यानुअल/मापदण्ड • कार्यस्थल <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): सामान्य प्राथमिक उपचारको व्यावस्था गर्ने</p> <p>मानक (Standard): <i>कार्यस्थलमा:</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • प्राथमिक उपचारको परिचय र महत्व, • प्राथमिक उपचार बाकस (First Aid Kit) मा रहने सामानहरू, • प्राथमिक उपचार म्यानुअल/मापदण्ड, • विभिन्न अवस्थामा प्राथमिक उपचार गर्ने विधिहरू तथा • सुरक्षा सावधानीहरू बारे छलफल गर्ने।

६. सूचि अनुसार आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने	• प्राथमिक उपचार म्यानुअल/मापदण्ड बमोजिम ब्यावस्था भएको
७. सम्बन्धित विज्ञहरू बाट प्राथमिक उपचार बारे तालिमको आयोजना मिलाउने	• प्राथमिक उपचार बारे सबै सहकर्मीलाई ज्ञान र सिप भएको वा तालिम दिईएको
८. सबै सहकर्मीहरूलाई सहभागीहुने वातावरण तयार गर्ने	• अध्यावधिक गरिएको First Aid Kit मौजुदा रहेको
९. सबै सहकर्मीहरू प्राथमिक उपचार तालिममा सहभागी हुने	• प्राथमिक उपचार ब्यावस्थापनको अभिलेख राखीएको।
१०. First Aid Kit विज्ञहरूको सल्लाह र सुझाव अनुसार कार्यस्थलमा मौजुदा राख्ने।	
११. समय-समयमा First Aid Kit अध्यावधिक गर्ने	
१२. प्राथमिक उपचार ब्यावस्थापनको अभिलेख राख्ने	

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण (Personal Protective Equipment)
- प्राथमिक उपचार किट (First Aid Kit)
- प्राथमिक उपचार म्यानुअल/मापदण्ड।

सुरक्षासावधानी(Safety Precautions):

- First Aid Kit जथाभावी प्रयोग नगर्ने
- First Aid Kit अध्यावधिक गरि राख्ने
- मिति सकिएका औषधिहरू सुरक्षित तवरले डिपोज गर्ने
- First Aid Kit बालबच्चाहरूको पहुंचमा नराख्ने
- स्वास्थ्य संस्थाको सम्पर्कमा रहने।

कार्य (Task): कार्यस्थलको फोहर व्यवस्थापन गर्ने (Manage Workplace Garbage)

समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.० घण्टा + व्यवहारिक १.० घण्टा = १.० घण्टा

कार्य विधि (Steps)	कार्य सम्पादन उद्देश्य (Performance Objectives)	प्राविधिक ज्ञान (Technical Knowledge)
१. फोहरमैला व्यवस्थापनका मापदण्ड वा प्रोटोकल तथा बिधिहरू बारे आवश्यक जानकारी लिने	अवस्था(Condition): • कार्यस्थल • विभिन्न प्रकारका फोहरमैला ब्यावस्थापनका विधि • फोहरमैला व्यवस्थापन मापदण्ड वा प्रोटोकल। निर्दिष्ट कार्य (Task): कार्यस्थलको फोहरमैला व्यवस्थापन गर्ने।	• फोहरमैला व्यवस्थापनको परिचय, पहिचान, प्रकार र स्रोत, • विभिन्न किसिमका फोहरमैला व्यवस्थापन गर्ने विधि, • फोहरमैला व्यवस्थापन मापदण्ड र प्रचलित कानून,
२. कार्यस्थलबाट निस्केका फोहरहरूको प्रकृति कुन किसिमको हो पहिचान गर्ने (हानिकारक र फाईदाजनक, जैविक र अजैविक, ठोस र तरल, विषालु र सामान्य, रिसाईकल हुने र नहुने, कुहिने र नकुहिने,		

<p>जलनशील र नजल्ने, प्रसोधन गर्नु पर्ने र नपर्ने आदी)</p> <p>३. ब्यावस्थापनको उपयुक्त विधिको छनौट गर्ने</p> <p>४. छनौट गरिएको विधिको आधारमा आवश्यक औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संकलन गर्ने</p> <p>५. व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरणहरू प्रयोग गर्ने</p> <p>६. कति ग्रेडमा छुट्याउने हो सो को निर्णय गर्ने</p> <p>७. सोही अनुसार फोहरमैला छुट्याउने</p> <p>८. कम्पोष्टिड गर्ने भए निर्धारित ठाँउमा गर्ने</p> <p>९. बाहिर पठाउनेलाई आवश्यकता अनुसार प्याकेजिड गर्ने</p> <p>१०. सम्बन्धित ठाउँमा सुरक्षितरूपमा पठाउने</p> <p>११. प्रसोधन गर्नु पर्ने भएमा सामान्य फोहरमैला सरह भए पछि मात्र नष्ट गर्ने वा सम्बन्धित ठाउँमा पठाउने</p> <p>१२. प्रयोग गरिएका औजार तथा उपकरण सफा गरी निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने</p> <p>१३. ब्याक्तिगत सरसफाई गर्ने</p> <p>१४. कार्यस्थलको फोहरमैला व्यवस्थापन गरेको अभिलेख राख्ने।</p>	<p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • फोहरमैला पहिचान गरेको • उपयुक्त विधि छनौट गरेको • छनौट गरेको विधि अनुसार ब्यावस्थापन गरेको • कार्यस्थल सफा र चुस्त रहेको • फोहरमैला व्यवस्थापन मापदण्ड बमोजिम गरिएको • सुरक्षा तथा सावधानीका उपायहरू अपनाइएको। 	<ul style="list-style-type: none"> • Green TVET मा सहयोग गर्ने उपाय वा • वातावरण प्रदुषण नियन्त्रण गर्ने उपायहरू तथा • सुरक्षा र सावधानीहरू बारे छलफल गर्ने।
---	--	---

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- Waste handling tools, waste collection containers, waste dispose area
- फोहरमैला व्यवस्थापन मापदण्ड, फोहरमैला सम्बन्धी प्रचलित नियम कानुन

सुरक्षासावधानी(Safety Precautions):

- आफैले रिसाईकल गर्न सक्नेलाई अफै ब्यावस्थापन गर्ने
- प्रसोधन गर्नु पर्ने लाई प्रसोधन गरी सामान्य बनाएर मात्र डिस्पोज गर्ने
- प्रज्वलनशील तथा हानीकारक फोहरमैला वातावरणमा खुल्ला नछोड्ने।

ड्यूटी एरिया नं ३

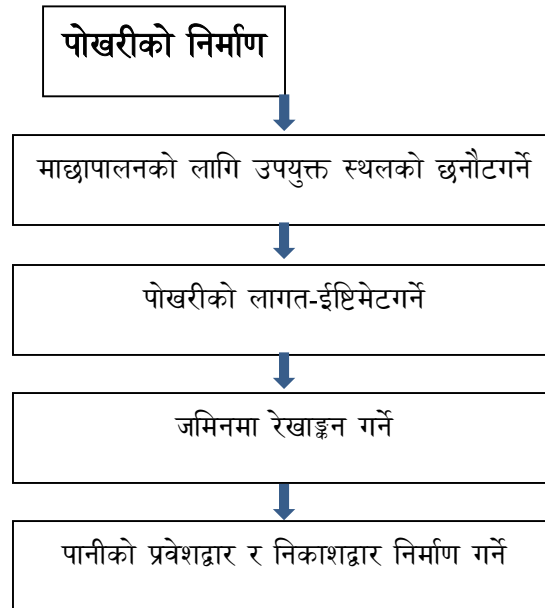
५.३ पोखरीको निर्माण गर्ने

विवरण(Description):

यस ड्यूटीमा मत्स्यपालनकोलागी पोखरी निर्माणका आधारभुत आवश्यकता स्थलको छनौट,लागत-ईष्टिमेट,डिजाईन तथा पोखरी रेखाङ्कन सम्बन्धि ज्ञान र सिप समावेश गरिएका छन् ।

ड्यूटी परिमाण (Duty Outcomes):

यो ड्यूटीको समापन पछि प्रशिक्षार्थीहरुले स्थल छनौट,माटो परिक्षण प्रकृया,डिजाईन,लागत-ईष्टिमेट,पोखरीको रेखाङ्कन,प्रवेशद्वार रनिकासद्वार ब्यवस्थापन गर्न सक्षम हुनेछन् ।

समय (Duration): सैद्धान्तिक २.० घण्टा + ब्यवहारिक १९.० घण्टा = २१.० घण्टा

कार्य (Task): १ माछापालनको लागि उपयुक्त स्थलको छनौटगर्ने ।

समय (Duration): सैद्धान्तिक १.० घण्टा + ब्यवहारिक ३.० घण्टा = ४.० घण्टा

कार्य विधि (Steps)	कार्य सम्पादन उद्देश्य (Performance Objectives)	प्राविधिक ज्ञान (Technical Knowledge)
१. स्थल छनौट सम्बन्धि योजना तयार गर्ने २. आवश्यक सामग्री जुटाउने ३. ब्याक्तिगत सुरक्षाका उपकरण प्रयोग गर्ने	अवस्था(Condition): • कुनैपनि भौगोलिक क्षेत्र निर्दिष्ट कार्य (Task):	• पोखरीको लागी उपयुक्त र अनुपयुक्त माटो • माटोको परिक्षण तरिका

<p>४. सम्भावित स्थलको आवश्यक भौतिक सुविधाहरूका बारेमा यकिन गर्ने (पानीको श्रोत, यातायात, बिजुली र बजार र सुरक्षा)</p> <p>५. सम्भावित स्थलबाट माछाभुरा श्रोत केन्द्र सम्मको दुरी र सुविधाका बारेमा यकिन गर्ने</p> <p>६. सम्भावित स्थलको जमिनमा कम्तीमा २ मिटर खनेर माटोको Profile चेक गर्ने</p> <p>७. माटोको नमुना लिने</p> <p>८. छामेर माटोले पानी अड्याउन सक्ने नसक्ने निकाल्न गर्ने (दोमट वा चिस्टाईलो)</p> <p>९. संभाव्य स्थल उपयुक्त भए नभएको निर्णय लिने</p> <p>१०. सम्बन्धित अधिकारीलाई रिपोर्टिङ्ग गर्ने</p> <p>११. आवश्यक औजार उपकरण र सामग्रीहरू संकलन गर्ने</p> <p>१२. प्रयोग गरिएका औजार तथा उपकरण सफा गरि निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने ।</p>	<p>माछापालनको लागि उपयुक्त स्थलको छनौट गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard): छनौट गरिएको स्थल:</p> <ul style="list-style-type: none"> हल्का भिरालो वा निकासको सुविधा भएको पानीको पर्याप्त श्रोत भएको माटोको वनौट पानी जमाउन सक्ने भएको यातायात सुविधा भएको सुरक्षाको सुनिश्चितता भएको बजारको सुनिश्चितता भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> आवश्यक भौतिक सुविधाहरूका बारेमा छलफल गर्ने ।
---	--	--

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- अनुकूल पोषाक
- Machine Operation Manual
- Operation Tool, कोदालो, पिक
- Measuring Tape

सुरक्षासावधानी(Safety Precautions):

- सुरक्षाघेरा र प्रोटोकल ख्याल गर्ने
- काम गर्दा हडबड नगर्ने
- धैर्यताका साथ सहयोगी संग काम लिने
- दिइएको सूचनाहरूको आधिकारीकता बारे आफू प्रष्ट हुने ।

कार्य (Task): २ पोखरीको लागत-ईष्टिमेट गर्ने ।

समय (Duration): सैद्धान्तिक १.० घण्टा + ब्यवहारिक ३.० घण्टा = ४.० घण्टा

कार्य विधि (Steps)	कार्य सम्पादन उद्देश्य (Performance Objectives)	प्राविधिक ज्ञान (Technical Knowledge)
<p>१. पोखरीको लागत-ईष्टिमेट गर्ने योजना तयार गर्ने</p> <p>२. आवश्यक सामग्री जुटाउने</p> <p>३. ब्याक्तिगत सुरक्षाका उपकरण प्रयोग गर्ने</p> <p>४. आवश्यक कामदारहरूको संख्या निर्धारण गर्ने</p> <p>५. कामदारहरूको ज्याला हिसाब गर्ने</p>	<p>अवस्था(Condition):</p> <ul style="list-style-type: none"> पोखरीको डिजाईन एवं लागत-ईष्टिमेट सम्बन्धि मापदण्ड । आवश्यकता अनुसारका सहयोगी <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): पोखरीको डिजाईन एवं लागत-ईष्टिमेट तयार गर्ने ।</p>	<ul style="list-style-type: none"> पोखरीको लागत-ईष्टिमेट तयार पोखरीको भागहरू, डिजाईन र आकार प्रकार निर्धारण गर्ने बारे छलफल गर्ने ।

<p>६. आवश्यक उपकरण एवं साधनहरूको सुचि बनाउने</p> <p>७. सुचि अनुसारको आवश्यक रकम ईष्टिमेट गर्ने</p> <p>८. आवश्यक सामग्रीहरूको सुचि बनाउने</p> <p>९. आवश्यक सामग्रीहरूको सुचि अनुसारको रकम ईष्टिमेट गर्ने</p> <p>१०. कामदार उपकरण एवं साधन तथा सामग्रीहरूको अनुमानित रकम जोडने</p> <p>११. लागत ईष्टिमेट सम्बन्धित अधिकारी लाई रिपोर्टिङ्ग गर्ने</p> <p>१२. प्रयोग गरिएका औजार तथा उपकरण सफा गरि निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने ।</p>	<p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • कामदार उपकरण एवं साधन तथा सामग्रीहरूको अनुमानित रकम सुपरभाईजरले गरेको ईष्टिमेट संग मिलेको • लागत ईष्टिमेट सम्बन्धित अधिकारी लाई रिपोर्टिङ्ग गरेको । 	
---	---	--

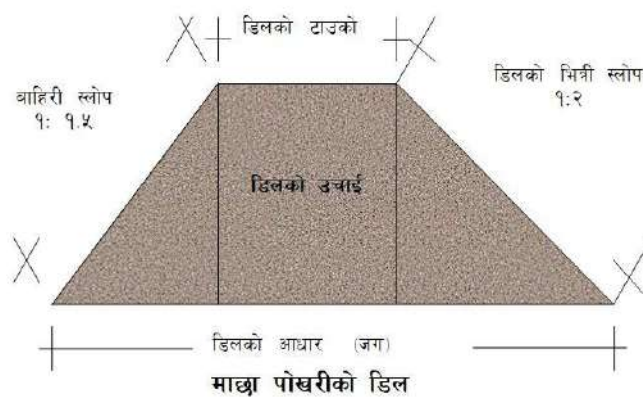
औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- अनुकुल पोषाक
- पोखरीको डिजाईन एवं लागत-ईष्टिमेटसम्बन्धि मापदण्ड ।
- Measuring Tape, स्केल र रजिस्टर
- सहयोगी

सुरक्षासावधानी(Safety Precautions):

- सुरक्षाघेरा र प्रोटोकल ख्याल गर्ने
- काम गर्दा हडबड नगर्ने
- धैर्यताका साथ सहयोगी संग काम लिने
- दिइएको सूचनाहरूको आधिकारीकता बारे आफू प्रष्ट हुने ।

कार्य (Task): ३जमिनमा रेखाङ्कन गर्ने ।

समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.० घण्टा + ब्यवहारिक ४.० घण्टा = ४.० घण्टा

कार्य विधि (Steps)	कार्य सम्पादन उद्देश्य (Performance Objectives)	प्राविधिक ज्ञान (Technical Knowledge)
१. रेखाङ्कन गर्ने योजना तयार गर्ने २. आवश्यक सामग्री जुटाउने ३. दिईएको डिजाईन अनुसार मार्जिन छोडी आधार रेखा तान्ने ४. आधार रेखाको कुनै एउटा किनाराबाट आवश्यक मार्जिन छोडी पर्पेन्डिकुलर रेखा तान्ने ५. आधार रेखा पपेन्डिकुलर र डिजाईनको आधारमा वर्ग वा आयत बनाउने ६. चुनाले सोही अनुसार चिनो लगाउने ७. पोखरीको चारैतिर रहेको डिलको भित्री स्लोप १:२ र बाहिरी स्लोप १:१.५ कायम रहने गरि घोचा वा किल्ला ठोक्ने ८. प्रयोग गरिएका औजार तथा उपकरण सफा गरि निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने ९. कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने ।	अवस्था(Condition): <ul style="list-style-type: none"> छनौट गरिएको स्थान पोखरीको डिजाईन वा स्केच आवश्यक अन्य निर्देशन निर्दिष्ट कार्य (Task): जमिनमा रेखाङ्कन गर्ने । मानक (Standard): <ul style="list-style-type: none"> दिईएको डिजाईन वा स्केच अनुसार रेखांकन भएको पोखरीको चारैतिर रहेको डिलको भित्री स्लोप १:२ र बाहिरी स्लोप १:१.५ कायम गरि किल्ला ठोकेको 	<ul style="list-style-type: none"> पोखरीको रेखाङ्कन र डिलको स्लोप निर्धारण सम्बन्धमा छलफल गर्ने ।

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- अनुकुल पोषाक
- पोखरीको रेखाङ्कन एवं पोखरी खन्नका लागी आवश्यक निर्देशन ।
- Measuring Tape, घोँचा डोरी
- सहयोगी

सुरक्षासावधानी(Safety Precautions):

- सुरक्षाघेरा र प्रोटोकल ख्याल गर्ने
- काम गर्दा हडबड नगर्ने
- धैर्यताका साथ सहयोगी संग काम लिने
- दिइएको सूचनाहरूको आधिकारीकता बारे आफू प्रष्ट हुने ।

कार्य (Task): ४पोखरी खन्ने ।

समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.० घण्टा + ब्यवहारिक ४.० घण्टा = ४.० घण्टा

कार्य विधि (Steps)	कार्य सम्पादन उद्देश्य (Performance Objectives)	प्राविधिक ज्ञान (Technical Knowledge)
१. पोखरी खन्ने सम्बन्धि योजना तयार गर्ने २. आवश्यक सामग्री जुटाउने ३. पोखरीको रेखाङ्कन अनुसार डिलको स्लोप निर्धारण गर्ने ४. ब्याक्तिगत सुरक्षाका उपकरण प्रयोग गर्ने	अवस्था(Condition): <ul style="list-style-type: none"> पोखरीको रेखाङ्कन भएको जमिन पोखरी खन्नका लागी आवश्यक निर्देशन 	<ul style="list-style-type: none"> पोखरीको खन्ने गहिराई सम्बन्धमा छलफल गर्ने ।

<p>५. सोही अनुसार पोखरीको माटो ईस्काभेटर वा ज्यामीको सहायताले हटाउने</p> <p>६. हटाईएको माटो रेखांकन अनुसार डिलमा थुपाउँ जाने</p> <p>७. डिजाईन अनुसार डिलको भित्री स्लोप १:२ र बाहिरी स्लोप १:१.५ कायम गर्ने</p> <p>८. पोखरीको पिंघको सतह मिलाउने</p> <p>९. डिलको माटो थिचेर मिलाउने</p> <p>१०. अनावस्यक माटो निर्धारित स्थानमा व्यवस्थापन गर्ने</p> <p>११. पोखरीको क्षेत्रफल यकिन गर्ने</p> <p>१२. प्रयोग गरिएका औजार तथा उपकरण सफा गरि निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने</p> <p>१३. कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने ।</p>	<ul style="list-style-type: none"> आवस्यकता अनुसारका सहयोगी <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): पोखरी खन्ने</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> दीईएको रेखांकन र डिजाईन अनुसार पोखरी तयार भएको पोखरीको चारैतिर रहेको डिलको भित्री स्लोप १:२ र बाहिरी स्लोप १:१.५ कायम गरि रहेको पोखरीको गहिराई कम्तिमा १.५ देखि २ मिटर कायम रहेको । 	
--	---	--

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

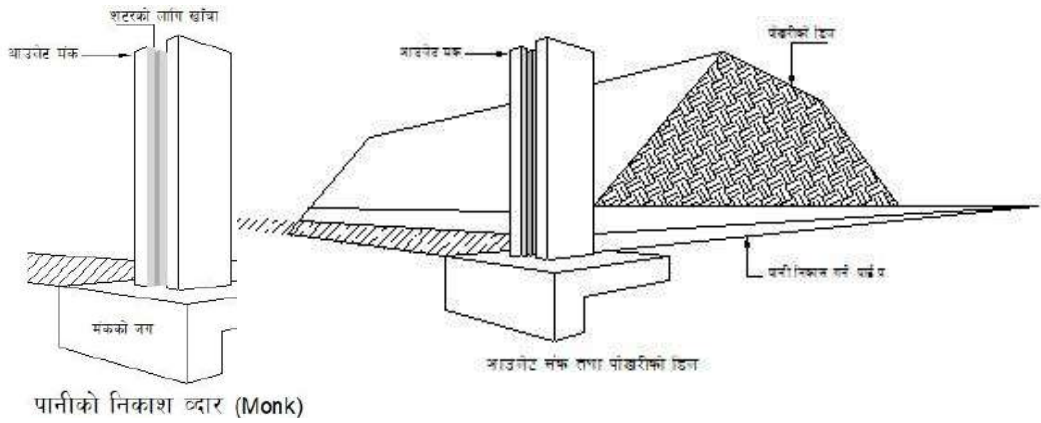
- अनुकुल पोषाक
- पोखरीको रेखाङ्कन एवं पोखरी खन्नका लागि आवस्यक निर्देशन ।
- Measuring Tape, घोंचा, डोरी
- सहयोगी

सुरक्षासावधानी(Safety Precautions):

- सुरक्षाघेरा र प्रोटोकल ख्याल गर्ने
- काम गर्दा हडबड नगर्ने
- धैर्यताका साथ सहयोगी संग काम लिने
- दिइएको सूचनाहरूको आधिकारीकता बारे आफू प्रष्ट हुने ।

कार्य (Task): ५. पानीको प्रवेशद्वार र निकासद्वार निर्माण गर्ने ।

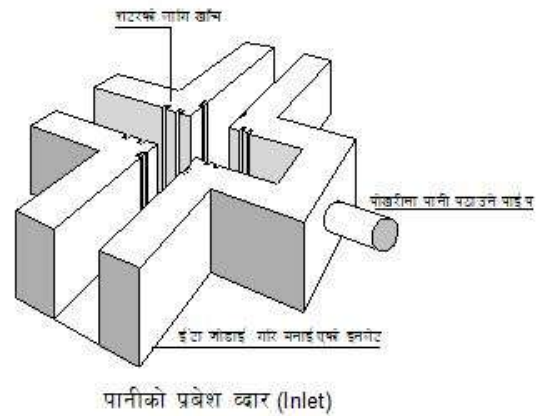
पानीको निकास द्वार (Monk)

समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.० घण्टा + व्यवहारिक ५.० घण्टा = ५.० घण्टा

कार्य विधि (Steps)	कार्य सम्पादन उद्देश्य (Performance Objectives)	प्राविधिक ज्ञान (Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. पानीको प्रवेशद्वार र निकासद्वार निर्माण सम्बन्धि योजना तयार गर्ने २. आवश्यक औजार उपकरण र सामग्रीहरूसंकलन गर्ने ३. ब्यक्तिगत सुरक्षाका उपकरण प्रयोग गर्ने ४. नक्सा अनुसार पोखरीको गहिराई र पानीको आयतन अनुसार पानीको प्रवेशद्वार र निकासद्वारकोस्थान यकिन गरि चिन्हो लगाउने ५. दिईएकोचिन्हो अनुसार पाईपको घाट तयार गर्ने ६. तयार गरिएको घाटको नाप अनुसारको पाईपको व्यवस्था गर्ने ७. नक्सा अनुसार पाईपमा गैट भल्व फिट गर्ने ८. नक्सा अनुसार पाईप फिक्स गर्ने ९. प्रयोग गरिएका औजार तथा उपकरण सफा गरि निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने । १०. कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था(Condition):</p> <ul style="list-style-type: none"> • पोखरीको नक्सा • खनिएको पोखरी • पोखरीको पानीको प्रवेशद्वार र निकासद्वार निर्माणका लागी आवश्यक निर्देशन • आवश्यकता अनुसारका सहयोगी <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): पानीको प्रवेशद्वार र निकासद्वार निर्माण</p> <p>मानक (Standard): <i>सहभागीहरूले:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • दिईएको नक्सा र निर्देशनानुसार पोखरीकोप्रवेशद्वार र निकासद्वारतयार भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> • आवश्यकता अनुरूपको प्रवेशद्वार र निकासद्वार डिजाईन गरी निर्माण गर्ने। • प्रवेशद्वार र निकासद्वारको आवश्यकता बारे छुलफल गर्ने ।

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- अनुकुल पोषाक ।
- प्रवेशद्वार र निकासद्वार निर्माणका लागि आवश्यक निर्देशन ।
- Measuring Tape, ईटा, रोडा, सिमेन्ट आदी सामग्री
- आवश्यकता अनुसारको ह्यूम पाईप वा प्लाष्टिक पाईप
- सहयोगी

सुरक्षासावधानी(Safety Precautions):

- सुरक्षाघेरा र प्रोटोकल ख्याल गर्ने
- काम गर्दा हडबड नगर्ने
- धैर्यताका साथ सहयोगी संग काम लिने
- दिइएको सूचनाहरूको आधिकारीकता बारे आफू प्रष्ट हुने ।

ड्यूटी एरिया नं ४

५.४ माछा पालनका लागि पोखरीको तयारी गर्ने

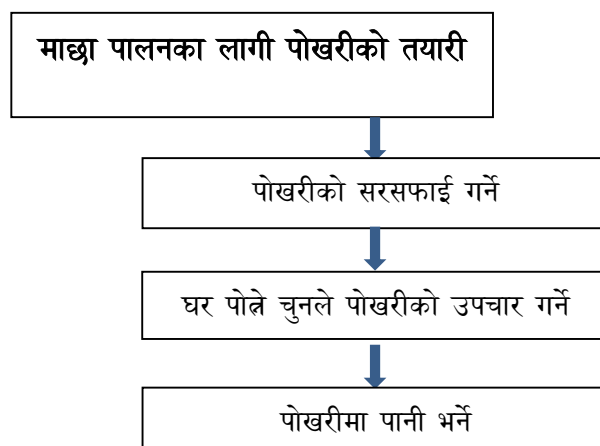
विवरण(Description):

यो ड्यूटी अन्तर्गत माछा पालन गर्नु भन्दा अगाडी पोखरीको सरसफाई घर पोत्रे चुनले पोखरीको उपचार तथा पोखरीमा पानी भर्ने सम्बन्धि ज्ञान र सिप समावेश गरिएका छन् ।

ड्यूटी परिमाण (Duty Outcomes):

यो ड्यूटीको समापन पछि प्रशिक्षार्थीहरूले पोखरीको सरसफाई चुन ब्यवस्थापन, पोखरीमा पानीको आपूर्ति व्यवस्थापन गर्न सक्षम हुनेछन् ।

समय (Duration): सैद्धान्तिक ३.० घण्टा + ब्यवहारिक ९.० घण्टा = १२.० घण्टा

कार्य (Task): १ पोखरीको सरसफाई गर्ने।

समय (Duration): सैद्धान्तिक १.० घण्टा + ब्यवहारिक ३.० घण्टा = ४.० घण्टा

कार्य विधि (Steps)	कार्य सम्पादन उद्देश्य (Performance Objectives)	प्राविधिक ज्ञान (Technical Knowledge)
१. आवश्यक सामग्री जुटाउने २. पोखरी लाई सुकाउने ३. पोखरीमा भएका झारपातहरू सफा गर्ने ४. डिलको मर्मत गर्ने ५. पोखरीको पिंधमा खाल्टा खुल्टी भएमा सम्प्याउने ६. प्रयोग गरिएका औजार तथा उपकरण सफा गरि निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने।	अवस्था (Condition): <ul style="list-style-type: none"> खाली पोखरी पोखरीको सरसफाईको बारेमा आवश्यक निर्देशन आवश्यकता अनुसारका सहयोगी निर्दिष्ट कार्य (Task): पोखरीको सरसफाई गर्ने। मानक (Standard): <ul style="list-style-type: none"> पोखरी सफा एवं झारपात मुक्त रहेको पोखरीको डिल दुरुस्त रहेको पोखरीको पिंध सम्म तथा मिलेको। 	माछा पालनको लागी पोखरीको सरसफाईको आवश्यकता एवं औचित्यताका बारे छलफल गर्ने।

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- अनुकुल पोषाक [हसीया] [खुकुरी] [कोदालो] [पिक] [बेल्चा]
- सहयोगी
- माटो तथा झार फाल्न भाडो वा डोको।

सुरक्षासावधानी (Safety Precautions):

- सुरक्षाघेरा र प्रोटोकल ख्याल गर्ने
- काम गर्दा हडबड नगर्ने
- धैर्यताका साथ सहयोगी संग काम लिने
- दिइएको सूचनाहरूको आधिकारीकता बारे आफू प्रष्ट हुने।

कार्य (Task): २ घर पोत्रे चुनले पोखरीको उपचार गर्ने।

समय (Duration): सैद्धान्तिक १.० घण्टा + ब्यवहारिक ३.० घण्टा = ४.० घण्टा

कार्य विधि (Steps)	कार्य सम्पादन उद्देश्य (Performance Objectives)	प्राविधिक ज्ञान (Technical Knowledge)
१. आवश्यक सामग्री जुटाउने २. सुरक्षा उपकरण	अवस्था (Condition): <ul style="list-style-type: none"> पानी रहित पोखरी पोखरीको क्षेत्रफल 	<ul style="list-style-type: none"> घर पोत्रे चुन प्रयोगको आवश्यकता एवं औचित्यता

<p>३. पोखरीको लागि प्रयोग गरिने उपयुक्त चुनका बारेमा यकिन गर्ने</p> <p>४. पोखरीको लागि आवश्यक चुनको मात्रा हिसाव गरि निकाल्ने</p> <p>५. आवश्यक मात्रा अनुसार चुन लिने</p> <p>६. पोखरीमा चुन छर्ने</p> <p>७. प्रयोग गरिएका औजार तथा उपकरण सफा गरि निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने।</p>	<ul style="list-style-type: none"> • आवश्यक निर्देशन • आवश्यकता अनुसारका सहयोगी <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): घर पोत्रे चुनले पोखरीको उपचार गर्ने।</p> <p>मानक (Standard): <i>सहभागीहरूले:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • पोखरीको लागि प्रयोग गरिने उपयुक्त चुनको यकिन गर्न सके • पोखरीको लागि आवश्यक चुनको मात्रा निर्धारण गर्न सके • चुनको प्रयोग गर्ने उपयुक्त विधी अवलम्बन गर्न सके। 	<ul style="list-style-type: none"> • घर पोत्रे चुनको प्रयोग गर्ने उपयुक्त मात्राको बारे छलफल गर्ने।
---	--	--

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- अनुकुल पोषाक
- घर पोत्रे चुन, बाल्टी, वाटा, मग, चुन घोलने भाँडो
- सहयोगी
- घर पोत्रे चुन प्रयोग सम्बन्धि आवश्यक निर्देशन।

सुरक्षासावधानी(Safety Precautions):

- सुरक्षाघेरा र प्रोटोकल ख्याल गर्ने
- काम गर्दा हडबड नगर्ने
- धैर्यताका साथ सहयोगी संग काम लिने
- दिइएको सूचनाहरूको आधिकारीकता बारे आफू प्रष्ट हुने।

कार्य (Task): ३ पोखरीमा पानी भर्ने।

समय (Duration): सैद्धान्तिक १.० घण्टा + ब्यवहारिक ३.० घण्टा = ४.० घण्टा

कार्य चरणहरू (Steps)	कार्य सम्पादन उद्देश्य (Performance Objectives)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)
<p>१. आवश्यक सामग्री जुटाउने</p> <p>२. ब्याक्तिगत सुरक्षाका उपकरण प्रयोग गर्ने</p> <p>३. पानीको श्रोत यकिन गर्ने</p> <p>४. श्रोत वाट पोखरी सम्म पानी पुर्याउन प्लाष्टिक पाईपको फिट गर्ने</p> <p>५. पानी भर्नु अगावै पानीको प्रवेश द्वारको जाली चेक गर्ने</p> <p>६. पानीको बहाव सुचारु गर्ने</p>	<p>अवस्था(Condition):</p> <ul style="list-style-type: none"> • पानीको श्रोत • आवश्यकता अनुसारका सहयोगी <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): पोखरीमा पानी भर्ने।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • १.५ देखि २ मिटर कायम हुने गरि पानी भरिएको • पानी Overflow नभएको। 	<ul style="list-style-type: none"> • माछा पालनको लागि गुणस्तरयुक्त पानी • पानीको श्रोतको आवश्यकता एवं औचित्यताका बारे छलफल गर्ने।

७. पोखरीमा निर्धारित लेभल सम्म पानी नआउदा सम्म बहाव सुचारु गर्ने ८. पोखरीमा निर्धारित लेभल सम्म पानी भरीएपछि पानी बन्द गर्ने ९. प्रयोग गरिएका औजार तथा उपकरण सफा गरि निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने ।		
--	--	--

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- प्लाष्टिक पाईप/पम्पिङ सेट
- कोदालो/पिक तथाबेल्चा

सुरक्षासावधानी(Safety Precautions):

- सुरक्षाघेरा र प्रोटोकल ख्याल गर्ने
- काम गर्दा हडबड नगर्ने
- धैर्यताका साथ सहयोगी संग काम लिने
- दिइएको सूचनाहरूको आधिकारीकता बारे आफू प्रष्ट हुने ।

ड्यूटी एरिया नं ५

५.५ स्टकिङ तथा मल आहारा ब्यवस्थापन गर्ने

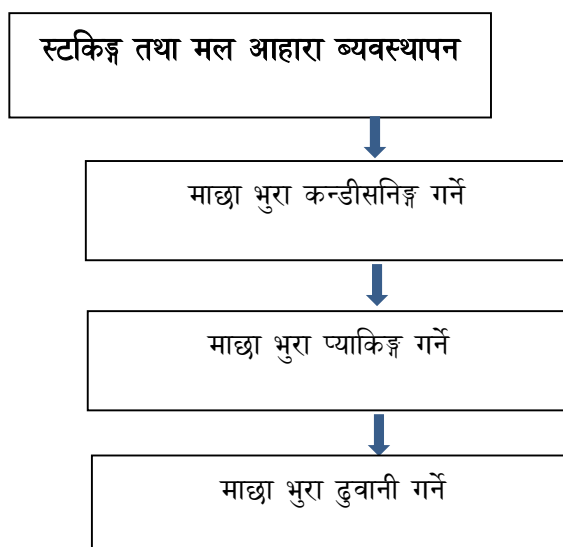
विवरण(Description):

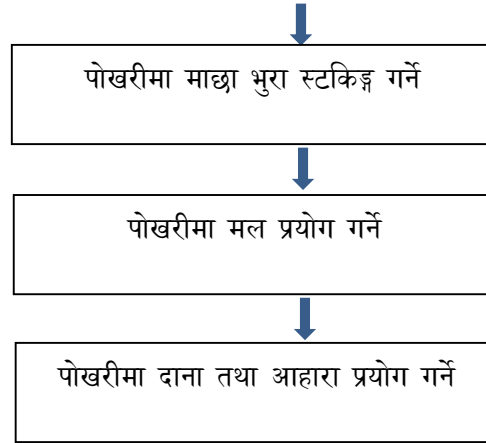
यो ड्यूटी अन्तर्गत माछा पालनका लागि माछा भुरा कन्डीसनिङ/भुरा प्याकिङ/दुवानी तथा स्टकिङ का साथै पोखरीमा मल तथा दाना आहारा प्रयोग गर्ने सम्बन्धि ज्ञान र सिप समावेश गरिएका छन् ।

ड्यूटी परिमाण (Duty Outcomes):

यो ड्यूटीको समापन पछि प्रशिक्षार्थीहरूले माछा भुरा कन्डीसनिङ/भुरा प्याकिङ तथा माछा भुरा दुवानी/पोखरीमा माछा भुरा स्टकिङ र पोखरीमा मल तथा दाना आहारा प्रयोग एवंव्यवस्थापन गर्न सक्षम हुनेछन् ।

समय (Duration): सैद्धान्तिक ५.० घण्टा + ब्यवहारिक २३.० घण्टा = २८.० घण्टा

कार्य (Task) १: माछा भुरा कन्डीसनिङ्ग गर्ने ।

समय (Duration): सैद्धान्तिक १.० घण्टा + ब्यवहारिक ४.० घण्टा = ५.० घण्टा

कार्य विधि (Steps)	कार्य सम्पादन उद्देश्य (Performance Objectives)	प्राविधिक ज्ञान (Technical Knowledge)
१. आवश्यक सामग्री जुटाउने । २. ब्याक्तिगत सुरक्षाका उपकरण प्रयोग गर्ने ३. माछा भुराको कन्डीसनिङ्ग विधी वारे प्रष्ट हुने ४. पोखरीमा जाल तानेर माछा झिकने ५. झिकेको माछा भुराहरू पोलिथिन प्याक वा बाल्टीमा राखेर हापा अथवा ट्यांकमा ल्याएर राखे ६. हापा अथवा सिमेन्टेड ट्याङ्क के मा कन्डीसनिङ्ग गर्ने हो यकिन गर्ने ७. टाढा पुर्याउने भुरालाई १२ घण्टा सम्म हापा अथवा ट्यांकमा ल्याएर राखी कन्डीसनिङ्ग गर्ने ८. छोटो दूरी सम्म पुर्याउने भुरालाई दुरी अनुसारको समय निर्धारण गरि हापा अथवा ट्यांकमा ल्याएर राखी माछा भुराको कन्डीसनिङ्ग गर्ने ९. हापा अथवा सिमेन्टेड ट्याङ्क के मा कन्डीसनिङ्ग गर्ने हो यकिन गर्ने १०. योजना अनुसार आवश्यक सामग्री जुटाउने	अवस्था(Condition): <ul style="list-style-type: none"> माछा भुरा भुराको संख्या वा माग निर्दिष्ट कार्य (Task): माछा भुरा कन्डीसनिङ्ग गर्ने । मानक (Standard): <ul style="list-style-type: none"> निर्धारण गरिएको समय अनुसार हापा अथवा सिमेन्टेड ट्याङ्कमा भुरा राखिएको ढुवानीको क्रममा माछाको मृत्युदर कम भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> माछा भुराको कन्डीसनिङ्ग गर्नुपर्ने कारणहरू माछा भुराको कन्डीसनिङ्ग गर्ने तरिका माछा भुराको कन्डीसनिङ्ग वाट हुने फाईदाहरू वारे छलफल गर्ने ।

११. प्रयोग गरिएका औजार तथा उपकरण सफा गरि निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने ।		
१२. अभिलेख राख्ने		

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- अनुकुल पोषाक-माछा भुरा-कन्डीसनिङ्ग ट्यांक
- बाल्टी-वाटा-मग-माछा भुरा उघाउने जाली-माछा भुरा नाप्ने कप
- सहयोगी-जाल

सुरक्षासावधानी(Safety Precautions):

- सुरक्षाघेरा र प्रोटोकल ख्याल गर्ने
- काम गर्दा हडबड नगर्ने
- धैर्यताका साथ सहयोगी संग काम लिने
- दिइएको सूचनाहरूको आधिकारीकता बारे आफू प्रष्ट हुने ।

कार्य (Task): २माछा भुरा प्याकिङ्ग गर्ने ।

समय (Duration): सैद्धान्तिक १.० घण्टा + व्यवहारिक ४.० घण्टा = ५.० घण्टा

कार्य विधि (Steps)	कार्य सम्पादन उद्देश्य (Performance Objectives)	प्राविधिक ज्ञान (Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक सामग्री जुटाउने २. आवश्यकता अनुसार औजार उपकरण र सामग्रीहरूसंकलन गर्ने ३. ब्याक्तिगत सुरक्षाका उपकरण प्रयोग गर्ने ४. ढुवानी दुरी र माछा भुराको साईज अनुरूप प्याकिङ्ग सामग्रीको छनौट गर्ने ५. माछाभुरा प्याक गरिने प्लाष्टिक प्याकलाई राम्ररी चेक गर्ने ६. आवश्यकता अनुसार गन्ती गरिभुरा छुट्याउने ७. प्लाष्टिक थैलामा पानी भर्ने ८. प्लाष्टिक थैलामा भुरा राख्ने ९. प्याकमा माछाभुरा राखिसके पछि प्याक भित्र लिक नहुने गरि डेलिभरी पाईप तथा रेगुलेटरको मद्दतले अक्सिजन भर्ने १०. प्लाष्टिक थैला लाई डोरीले हावा र पानी लिक नहुने गरि बाध्ने ११. प्रयोग गरिएका औजार तथा उपकरण सफा गरि निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने १२. अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था(Condition):</p> <ul style="list-style-type: none"> • कन्डीसनिङ्गगरिएका माछा भुरा • भुराको संख्या • माछा भुरा प्याकिङ्गसम्बन्धि आवश्यक निर्देशन । <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): माछा भुरा प्याकिङ्ग गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard): <i>सहभागीहरूले:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • ढुवानी दुरी अनुरूप सानो भुरा र ठुलो भुराको प्याकिङ्ग संख्या प्याक गरिएको • माछाको साईज र संख्या अनुसार प्याकिङ्ग सामग्री छनौट गरिएको • हावा र पानी लिक नहुने गरिप्याक सिल भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> • ढुवानी दुरी अनुरूप प्याकिङ्ग संख्या • माछाको साईज र संख्या अनुसार प्याकिङ्ग सामग्री • प्याक भित्र भुरा मर्ने कारणहरू बारे छलफल गर्ने ।

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- अनुकुल पोषाक-माछा भुरा-ग्यास सहितको अक्सिजन सिलिण्डर-ग्यास रेगुलेटर
- माछा भुरा प्याक गर्ने प्लाष्टिक प्याक-बाल्टी वा टा-मग-माछा भुरा उघाउने जाली
- सहयोगी-जाल, स्कुपनेट

सुरक्षासावधानी(Safety Precautions):

- सुरक्षाघेरा र प्रोटोकल ख्याल गर्ने
- काम गर्दा हडबड नगर्ने
- धैर्यताका साथ सहयोगी संग काम लिने
- दिइएको सूचनाहरुको आधिकारीकता बारे आफू प्रष्ट हुने।

कार्य (Task): ३माछा भुरा ढुवानी गर्ने ।

समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.० घण्टा + व्यवहारिक ४.० घण्टा = ४.० घण्टा

कार्य विधि (Steps)	कार्य सम्पादन उद्देश्य (Performance Objectives)	प्राविधिक ज्ञान (Technical Knowledge)
१. आवश्यक सामग्री जुटाउने २. ब्याक्तिगत सुरक्षाका उपकरण प्रयोग गर्ने ३. ढुवानी दुरी अनुरूप उपयुक्त ढुवानी साधनको छनौट गर्ने ४. ढुवानी दुरी अनुरूप उपयुक्त ढुवानी सामग्री (प्लाष्टिक प्याक वा प्लाष्टिक ट्यांकी) छनौट गर्ने ५. माग अनुसारको माछा भुरा छुट्याउने ६. ढुवानी दुरी अनुरूप उपयुक्त ढुवानी सामग्री मा माछाभुराको संख्या गणना गरि प्याक गर्ने वा लोड गर्ने ७. भुरा राखिएको प्याकमा अक्सिजन भर्ने ८. प्लाष्टिक ट्यांकीमा भुरा ढुवानी गर्दा अक्सिजन सिलिण्डरवाट नियमित रूपमा अक्सिजन सप्लाई भईरहेको निश्चित गर्ने ९. ढुवानी गर्दा भुरा राखिएको प्याकको सुरक्षा गर्ने १०. ढुवानीकर्ता वा चालक लाई आवश्यक निर्देशन दिने ११. ग्राहक लाई सूचना दिने १२. आवश्यकता अनुसार औजार उपकरण र सामग्रीहरूसंकलन गर्ने	<p>अवस्था(Condition):</p> <ul style="list-style-type: none"> • माग अनुसारकामाछा भुरा • ग्यास सहितको अक्सिजन सिलिण्डर • ढुवानी साधन <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): माछा भुरा ढुवानी गर्ने।</p> <p>मानक (Standard): सहभागीहरुले:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ढुवानी दुरी अनुरूप भुरा ढुवानी संख्या यकिन गर्न सके • विभिन्न ढुवानी साधनहरुमा माछाभुरा ढुवानीको लागि उपयुक्त संख्या निर्धारण गर्नसके • माछा भुरा ढुवानीमा भुरा मर्ने कारणहरु बारे यकिन गर्न सके । 	<ul style="list-style-type: none"> • ढुवानी दुरी अनुरूप भुरा ढुवानी संख्या • विभिन्न ढुवानी साधनहरुमा माछाभुरा ढुवानीको लागि उपयुक्त संख्या • माछा भुरा ढुवानीमा भुरा मर्ने कारणहरु बारे छलफल गर्ने।

१३. प्रयोग गरिएका औजार तथा उपकरण सफा गरि निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने ।		
--	--	--

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- अनुकुल पोषाक
- माछा भुरा
- ग्यास सहितको अक्सिजन सिलिण्डर, ग्यास रेगुलेटर
- माछा भुरा प्याक गर्ने प्लाष्टिक प्याक, बाल्टी, वाटा, मग, माछा भुरा उघाउने जाली
- सहयोगी, जाल, स्कुपनेट, प्लाष्टिक ट्यांकी, ढुवानी साधन

सुरक्षासावधानी (Safety Precautions):

- सुरक्षाघेरा र प्रोटोकल ख्याल गर्ने
- काम गर्दा हडबड नगर्ने
- धैर्यताका साथ सहयोगी संग काम लिने
- दिइएको सूचनाहरूको आधिकारीकता बारे आफू प्रष्ट हुने ।

कार्य (Task): ४ माछाभुरा स्टकिङ गर्ने ।

समय (Duration): सैद्धान्तिक १.० घण्टा + ब्यवहारिक ३.० घण्टा = ४.० घण्टा

कार्य विधि (Steps)	कार्य सम्पादन उद्देश्य (Performance Objectives)	प्राविधिक ज्ञान (Technical Knowledge)
-----------------------	--	--

<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक सामग्री जुटाउने २. ब्याक्तिगत सुरक्षाका उपकरण प्रयोग गर्ने ३. पालन पद्धति अनुसार जातीय अनुपात र माछाभुरास्टकिङ्ग संख्या निर्धारण गर्ने ४. निर्धारित संख्या अनुसार भुरा राखिएका प्याकहरु पोखरी सम्म लाने ५. भुरा राखिएको प्याक लाई पोखरीको पानीमा केही बेर त्यसै राखि acclimatize गर्ने ६. भुरा पानीमा छोडने ७. प्रयोग गरिएका औजार तथा उपकरण सफा गरि निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने ८. अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था(Condition):</p> <ul style="list-style-type: none"> • पोखरीको क्षेत्रफल • भुरा राखिएको प्याक • तयारी पोखरी • माछाभुरास्टकिङ्गसम्बन्धि आवश्यक निर्देशन । <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): माछाभुरा स्टकिङ्ग गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard): सहभागीहरुद्वारा:</p> <ul style="list-style-type: none"> • विभिन्न पालन प्रणाली अन्तर्गत माछाभुरा स्टकिङ्ग संख्या निर्धारण गरिएको • पोखरीको क्षेत्रफल अनुसार भुराको अनुपात र संख्या निर्धारण गरिएको । • पोखरीमा माछा भुरा स्टक गर्दा भुरा नमरेको । 	<ul style="list-style-type: none"> • विभिन्न पालन प्रणाली अन्तर्गत माछाभुरा स्टकिङ्ग संख्या निर्धारण • पोखरीको क्षेत्रफल अनुसार भुराको अनुपात र संख्या निर्धारण • माछाभुरा acclimatizationबारे छलफल गर्ने ।
---	---	--

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- अनुकुल पोषाक
- माछा भुरा
- माछा भुरा सहितको प्लाष्टिक प्याकवा माछा भुरा सहितको प्लाष्टिक ट्यांकी
- सहयोगीस्कूपनेट

सुरक्षासावधानी(Safety Precautions):

- सुरक्षाघेरा र प्रोटोकल ख्याल गर्ने
- काम गर्दा हडबड नगर्ने
- धैर्यताका साथ सहयोगी संग काम लिने
- दिइएको सूचनाहरुको आधिकारीकता बारे आफू प्रष्ट हुने ।

कार्य (Task): ५ पोखरीमा मल प्रयोग गर्ने ।

समय (Duration): सैद्धान्तिक १.० घण्टा + व्यवहारिक ४.० घण्टा = ५.० घण्टा

कार्य विधि (Steps)	कार्य सम्पादन उद्देश्य (Performance Objectives)	प्राविधिक ज्ञान (Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. पोखरीको पानीमा प्रयोग गरिने प्रांगारीक तथा रासायनिक मल वारेयकिन गर्ने २. ब्याक्तिगत सुरक्षाका उपकरण प्रयोग गर्ने 	<p>अवस्था(Condition):</p> <ul style="list-style-type: none"> • माछा राखिएको पोखरी र क्षेत्रफल • मल प्रयोग सम्बन्धि तालिका तथा रेकर्ड 	<ul style="list-style-type: none"> • मत्स्यपालनमा प्राकृतिक आहाराको महत्व र यसको उत्पादन व्यवस्थापन • पोखरीको पानीमा प्रयोग गरिने प्रांगारीक तथा रासायनिक मलको मात्रा गणना एवं प्रयोग

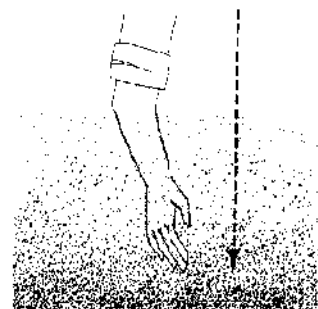
<p>३. सेचि डिस्कको मद्दतले पोखरीको पानीको मलिलोपन जांच गर्ने</p> <p>४. पोखरीको क्षेत्रफल अनुसार मलको परिमाण नापेर छुट्याउने</p> <p>५. रसायनिक मलको हकमा डि.ए.पि. मल लाई एक दिन अगावै पानीमा भिजाएर राख्ने</p> <p>६. पानीमा भिजाएर राखिएको डि.ए.पि. मल र यूरिया मल लाई एकै ठांडमा मिसाई झोल बनाउने</p> <p>७. एउटा बाल्टीमा सोझोललाई राखी मगको सहायताले पोखरीको चारैतिर पर्ने गरि छर्ने</p> <p>८. प्रांगारिक मलको हकमा पोखरीको क्षेत्रफल तथा पानीको मलिलोपनाको आधारमा प्रांगारिक मलको परिमाण नापेर छुट्याउने</p> <p>९. प्रांगारिक मल लाई पोखरीको एक छेउमा थुपारेर राख्ने र विस्तारै कोदालो वा वेल्ला को सहायताले २ दिन विराएर पल्टाउदै जाने</p> <p>१०. प्रयोग गरिएका औजार तथा उपकरण सफा गरि निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने</p> <p>११. अभिलेख राख्ने</p>	<p>• पोखरीमा मल प्रयोगको लागी आवश्यक निर्देशन</p> <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): पोखरीमा मल प्रयोग गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard): <i>सहभागीहरुद्वारा:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • नियमित मलिलोपन परिक्षण गरेको • पोखरीको क्षेत्रफल र पानीको मलीलोपन अनुसार मलको परिमाणमिलेको • रसायनिक मललाई पानीमा भिजाएर पोखरीमा छरिएको • प्रांगारिक मल लाई पोखरीको एक छेउमा थुपार्ने गरेको • थुप्रोलाई २ दिन विराएर विस्तारै पल्टाउदै गरेको • मलखादको प्रयोग वारे सम्पुर्ण अभिलेख राखेको । 	<ul style="list-style-type: none"> • पोखरीको पानीको अवस्था अनुरूप प्रांगारिक तथा रासायनिक मलको प्रयोग • पोखरीको पानीको अवस्था अनुरूप प्रांगारिक तथा रासायनिक मलको प्रयोग गर्दा ध्यान दिनुपर्ने विषय वारे छलफल गर्ने ।
--	---	---

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- अनुकुल पोषाक
- रासायनिक मल, प्रांगारिक मल, बाल्टी, वाटा, मग, मलिलोपन जांचने सेचि डिस्क
- सहयोगी
- मल प्रयोग सम्बन्धि आवश्यक निर्देशन ।

सुरक्षासावधानी(Safety Precautions):

- सुरक्षाघेरा र प्रोटोकल ख्याल गर्ने
- काम गर्दा हडबड नगर्ने
- धैर्यताका साथ सहयोगी संग काम लिने
- दिइएको सूचनाहरुको आधिकारीकता वारे आफू प्रष्ट हुने ।

कार्य (Task): ६ पोखरीमा दाना तथा आहारा प्रयोग गर्ने ।

समय (Duration): सैद्धान्तिक १.० घण्टा + ब्यवहारिक ४.० घण्टा = ५.० घण्टा

कार्य विधि (Steps)	कार्य सम्पादन उद्देश्य (Performance Objectives)	प्राविधिक ज्ञान (Technical Knowledge)
<ol style="list-style-type: none"> १. आवश्यक सुचनाहरू संकलन गर्ने २. विभिन्न अवस्थाका माछालाई आवश्यक प्रोटीनको मात्रा श्रोत अनुसार निर्धारण गर्ने ३. ब्याक्तिगत सुरक्षाका उपकरण प्रयोग गर्ने ४. माछाको तौल तथा घनत्व यकिन गर्ने ५. माछाको शारिरीक तौलको २ देखि ३ प्रतिशतका दरले दानाको मात्रा हिसाब गर्ने ६. दाना तथा आहारा दिने तरिका निर्धारण गर्ने ७. दाना तथा आहारा दिने स्थान छनौट गर्ने ८. प्रयोग गरिने वस्तुहरू (Ingredients) लाई पानीमा भिजाएर डल्ला बनाउने ९. दानाका डल्लाहरू लाई छनौट गरिएको ठाँउमा राखिदिने वा पोखरीमा नै दाना दिने कुनै प्लेटफर्ममा राखिदिने १०. पेलेट दाना भएमा पोखरीको चारैतिर छरेर दिने ११. प्रयोग गरिएका औजार तथा उपकरण सफा गरि निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने १२. अभिलेख राख्ने । 	<p>अवस्था(Condition):</p> <ul style="list-style-type: none"> • पोखरीको क्षेत्रफल • माछाको तौल तथा घनत्व • दाना प्रयोग सम्बन्धि तालिका • पोखरीमा दाना तथा आहारा प्रयोगको लागी आवश्यक अन्य निर्देशन केहि भए । <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): पोखरीमा दाना तथा आहारा प्रयोग गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard): <i>सहभागीहरूद्वारा:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • माछाको तौल तथा घनत्व अनुसार दाना तथा आहारा प्रयोग गरिएको । 	<ul style="list-style-type: none"> • विभिन्न अवस्थाका माछालाई आवश्यक प्रोटीनको मात्रा निर्धारण • दाना बनाउन प्रयोग हुने कच्चा पदार्थ अन्तरगत बनस्पतीय श्रोत र प्राणी श्रोत • दाना तथा आहारा प्रयोग को मात्रा गणना • दाना तथा आहारा दिने स्थान र तरिका वारे छलफल गर्ने ।

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- अनुकुल पोषाक
- तयारी दाना तथा आहारा
- दाना तथा आहारा बनाउने कच्चा पदार्थ बाटो वाटा मग सुपो
- सहयोगी दाना तथा आहारा प्रयोग सम्बन्धि आवश्यक निर्देशन ।

सुरक्षासावधानी(Safety Precautions):

- सुरक्षाघेरा र प्रोटोकल ख्याल गर्ने
- काम गर्दा हडबड नगर्ने
- धैर्यताका साथ सहयोगी संग काम लिने
- दिइएको सूचनाहरूको आधिकारीकता बारे आफू प्रष्ट हुने ।

ड्यूटी एरिया नं ६

५.६ पानीको गुणस्तर परिक्षण गर्ने

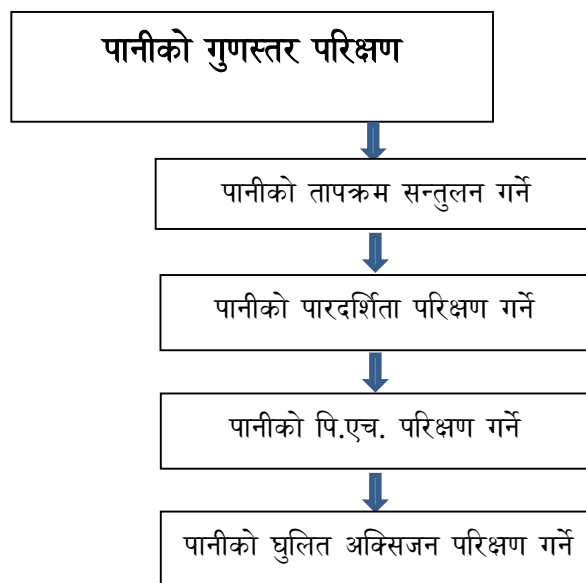
विवरण(Description):

यो ड्यूटी अन्तर्गत पोखरीमा पानीको गुणस्तर परिक्षण एवं व्यवस्थापन गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक ज्ञान र सिप समावेश गरिएका छन् ।

ड्यूटी परिमाण (Duty Outcomes):

यो ड्यूटीको समापन पछि प्रशिक्षार्थीहरूले पानीको तापक्रम,पानीको पारदर्शिता,पानीको पि.एच.रपानीको घुलित अक्सिजनपरिक्षण तथाव्यवस्थापन गर्न सक्षम हुनेछन् ।

समय (Duration): सैद्धान्तिक ४.० घण्टा + ब्यवहारिक २०.० घण्टा = २४.० घण्टा

कार्य (Task): १ पानीको तापक्रमसन्तुलन गर्ने।

समय (Duration): सैद्धान्तिक १.० घण्टा + ब्यवहारिक ५.० घण्टा = ६.० घण्टा

कार्य विधि (Steps)	कार्य सम्पादन उद्देश्य (Performance Objectives)	प्राविधिक ज्ञान (Technical Knowledge)
१. आवश्यक जानकारी लिने २. पानीको तापक्रमपरिक्षण गर्न आवश्यकता अनुसार औजार उपकरण र सामग्रीहरूसंकलन गर्ने ३. ब्याक्तिगत सुरक्षाका उपकरण प्रयोग गर्ने ४. अल्कोहलिक थर्मामीटर लाई १० देखि १५ सेन्टिमिटर सम्म पोखरीको पानी भित्र १ मिनट सम्म डुवाउने ५. अल्कोहलिक थर्मामीटरमा देखिएको तापक्रमको अंक टिपोट गर्ने ६. पानीको तापक्रम १८ देखि ३२ डिग्री सेन्टीग्रेड आएमा माछा उत्पादनका लागी पानीको तापक्रम उपयुक्त भएको मान्ने ७. यदि पानीको तापक्रम १५ डिग्री सेन्टीग्रेड भन्दा कम आएमा माछा उत्पादनका लागी पानीको तापक्रम कम भएको ठहर गर्ने ८. पोखरीको पानीको तापक्रम बढाउन बोरिङ्गको पानी थप्ने ९. पानीको तापक्रम ३२ डिग्री सेन्टीग्रेड भन्दा बढी भएमा पानीको तापक्रम बढी भएको ठहर गर्ने १०. पोखरीको पानीको तापक्रम घटाउन जुनसुकै श्रोतबाट भएपनि पोखरीमा पानी थप्ने ११. प्रयोग गरिएका औजार तथा उपकरण सफा गरि निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने १२. कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने ।	अवस्था(Condition): <ul style="list-style-type: none"> माछा राखिएको पोखरी आवश्यक निर्देशन निर्दिष्ट कार्य (Task): पानीको तापक्रमपरिक्षण गर्ने ।	<ul style="list-style-type: none"> पानीको तापक्रमका कारण पोखरीमा पर्ने प्रभाव वारे छलफल गर्ने ।
	मानक (Standard): <i>सहभागीहरूले:</i> <ul style="list-style-type: none"> सहभागीले टिपोट गरेको पानीको तापक्रम र सुपरभाईजरले टिपोट गरेको तापक्रम समान भएको पानीको तापक्रमसन्तुलन गर्न सके । 	

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- अनुकुल पोषाक
- अल्कोहलिक थर्मामीटर/मिजरिङ्ग टेप
- सहयोगी

सुरक्षासावधानी(Safety Precautions):

- सुरक्षाघेरा र प्रोटोकल ख्याल गर्ने

- काम गर्दा हडबड नगर्ने
- धैर्यताका साथ सहयोगी संग काम लिने
- दिइएको सूचनाहरूको आधिकारीकता बारे आफू प्रष्ट हुने।

कार्य (Task): २पानीको पारदर्शिता परिक्षण गर्ने।

समय (Duration): सैद्धान्तिक १.० घण्टा + ब्यवहारिक ५.० घण्टा = ६.० घण्टा

कार्य विधि (Steps)	कार्य सम्पादन उद्देश्य (Performance Objectives)	प्राविधिक ज्ञान (Technical Knowledge)
१. आवश्यक जानकारी लिने २. ब्याक्तिगत सुरक्षाका उपकरण प्रयोग गर्ने ३. पानीको पारदर्शितापरिक्षण गर्न आवश्यकता अनुसार औजार उपकरण र सामग्रीहरूसंकलन गर्ने ४. सेच्ची डिस्क लाई विस्तारै पानी भित्र सिधा गरि डुवाउने ५. सेच्ची डिस्कको कालो सेतो भाग पानी भित्र डुब्दै गर्दा जहाँ देखिन छोडदछ त्यो भागमा चिन्ह लगाउने र त्यहाँ सम्मको भागलाई नाप्ने ६. यथार्थ नापको लागि यो परिक्षण २ देखि ३ पटक सम्म गर्ने र औषत पारदर्शिता निकाल्ने ७. सेच्ची डिस्कको मापन २० सेन्टिमिटर भन्दा कम भएमा पोखरी मलिलो भएको ठहर गर्ने ८. सेच्ची डिस्कको मापन ४० सेन्टिमिटर भन्दा माथी भएमा पोखरी मलिलो नरहेको ठहर गर्ने ९. पानीको पारदर्शिता परिक्षणको रिपोर्ट तयार गरि सम्बन्धित अधिकारीलाई बुझाउने १०. प्रयोग गरिएका औजार तथा उपकरण सफा गरि निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने ११. कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने ।	अवस्था(Condition): <ul style="list-style-type: none"> • माछा राखिएको पोखरी • आवश्यक निर्देशन निर्दिष्ट कार्य (Task): पानीको पारदर्शितापरिक्षण गर्ने । मानक (Standard): <i>सहभागीहरूले:</i> <ul style="list-style-type: none"> • सहभागीले टिपोट गरेको पानीको पारदर्शिता र सुपरभाईजरले टिपोट गरेको पारदर्शिता समान भएको • पानीको पारदर्शिता परिक्षण गरि सोही अनुसारको रिपोर्ट तयार गरि आवश्यक सिफारिस गर्न सके। 	<ul style="list-style-type: none"> • सुर्यको प्रकाशका कारण पोखरीमा पर्ने प्रभाव वारे छलफल गर्ने • पारदर्शिताका कारण पोखरीमा पर्ने प्रभाव वारे छलफल गर्ने • पानीको गहिराईले पोखरीमा पर्ने प्रभावका वारे छलफल गर्ने।

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- अनुकुल पोषाक]मलिलोपन जांचने सेच्ची डिस्क]मिजरिङ्ग टेप
- सहयोगी

सुरक्षासावधानी(Safety Precautions):

- सुरक्षाघेरा र प्रोटोकल ख्याल गर्ने

- काम गर्दा हडबड नगर्ने
- धैर्यताका साथ सहयोगी संग काम लिने
- दिइएको सूचनाहरूको आधिकारीकता बारे आफू प्रष्ट हुने।

कार्य (Task): पानीको पि. एच. परिक्षण गर्ने ।

समय (Duration): सैद्धान्तिक १.० घण्टा + व्यवहारिक ५.० घण्टा = ६.० घण्टा

कार्य विधि (Steps)	कार्य सम्पादन उद्देश्य (Performance Objectives)	प्राविधिक ज्ञान (Technical Knowledge)
१. आवश्यक जानकारी लिने २. ब्याक्तिगत सुरक्षाका उपकरण प्रयोग गर्ने ३. पानीको पि.एच.परिक्षण गर्न आवश्यकता अनुसार औजार उपकरण र सामग्रीहरूसंकलन गर्ने ४. पि.एच. मिटरको स्विच अन(On) गर्ने ५. पि.एच. मिटरको प्रोव (Probe)लाई पोखरीको पानीमा डुवाउने ६. अंक स्थिर नहुदा सम्म पर्खने ७. पानीमा डुवाएको केही क्षणमा पि.एच. मिटरमा देखिने अंक स्थिर भए पछि सो अंक टिपोट गर्ने ८. पि.एच. को मान ६.५ देखि ९ भएमा पानीको पि.एच. ठिक भएको ठहर गर्ने ९. पि.एच. को मान ६.५ भन्दा कम भएमा पानी अम्लिय भएको ठहर गर्ने १०. पि.एच. को मान ९भन्दा बढी भएमा पानी क्षारिय भएको ठहर गर्ने ११. पानीको पि.एच. परिक्षणको रिपोर्ट तयार गरि सम्बन्धित अधिकारीलाई बुझाउने १२. प्रयोग गरिएका औजार तथा उपकरण सफा गरि निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने १३. आवश्यक ब्यक्तिगत सुरक्षाका उपकरणहरू प्रयोगमा ल्याउने १४. कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने।	अवस्था(Condition): <ul style="list-style-type: none"> • माछा राखिएको पोखरी • आवश्यक निर्देशन निर्दिष्ट कार्य (Task): पानीको पि.एच. परिक्षण गर्ने । मानक (Standard): सहभागीहरूले: <ul style="list-style-type: none"> • सहभागीले टिपोट गरेको पानीको पि.एच. र सुपरभाईजरले टिपोट गरेको पि.एच. समान भएको • पानीको पि.एच. परिक्षण गरि सोही अनुसारको रिपोर्ट तयार गरि आवश्यक सिफारिस गर्न सके। 	<ul style="list-style-type: none"> • पानीको पि एच का कारण पोखरीमा पर्ने प्रभाव बारे छलफल गर्ने।

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- अनुकुल पोषाक
- PH meter
- सहयोगी

सुरक्षासावधानी(Safety Precautions):

- सुरक्षाघेरा र प्रोटोकल ख्याल गर्ने
- काम गर्दा हडबड नगर्ने
- धैर्यताका साथ सहयोगी संग काम लिने

- दिइएको सूचनाहरूको आधिकारीकता बारे आफू प्रष्ट हुने ।

कार्य (Task): ४पानीको घुलित अक्सिजन परिक्षण गर्ने ।

समय (Duration): सैद्धान्तिक १.० घण्टा + व्यवहारिक ५.० घण्टा = ६.० घण्टा

कार्य विधि (Steps)	कार्य सम्पादन उद्देश्य (Performance Objectives)	प्राविधिक ज्ञान (Technical Knowledge)
१. आवश्यक जानकारी लिने २. व्याक्तिगत सुरक्षाका उपकरण प्रयोग गर्ने ३. पानीको घुलित अक्सिजन परिक्षण गर्न आवश्यकता अनुसार औजार उपकरण र सामग्रीहरूसंकलन गर्ने ४. पानीमाघुलित अक्सिजनको परिक्षण बिहान घाम उदाउनु भन्दा अगावै गर्ने ५. घुलित अक्सिजन परिक्षणका लागी अक्सिजन मिटर लाई सावधानीपूर्वक तयार राख्ने ६. अक्सिजन मिटरको स्विच अन(On) गर्ने ७. अक्सिजन मिटरको प्रोव (Probe)लाई सावधानीपूर्वकपोखरीको पानीमा डुवाउने ८. जुन गहिराईको (सतह)बिच, पिंघ) घुलित अक्सिजन परिक्षण गर्ने हो प्रोव (Probe)लाई त्यही गहिराई सम्म डुवाउने ९. पानीमा डुवाएको केही क्षणमा अक्सिजन मिटरमा देखिने अंक स्थिर भए पछी सो अंक टिपोट गर्ने १०. मिटरमा देखिएको घुलित अक्सिजनको मान ५ भन्दा माथी भएमा ठिक भएको गर्ने ११. मिटरमा देखिएको घुलित अक्सिजनको मान ५ भन्दा कम भएमा कम भएको निकौल गर्ने १२. प्रयोग गरिएका औजार तथा उपकरण सफा गरि निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने १३. कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने ।	अवस्था(Condition): <ul style="list-style-type: none"> • माछा राखिएको पोखरी • आवश्यक निर्देशन निर्दिष्ट कार्य (Task): पानीको घुलित अक्सिजन परिक्षण गर्ने । मानक (Standard): सहभागीहरूले: <ul style="list-style-type: none"> • सहभागीले टिपोट गरेको पानीको घुलित अक्सिजन र सुपरभाईजरले टिपोट गरेको घुलित अक्सिजन समान भएको • पानीको घुलित अक्सिजन परिक्षण गरि सोही अनुसारको रिपोर्ट तयार गरि आवश्यक सिफारिस गर्न सके । 	<ul style="list-style-type: none"> • पानीमा भएको घुलित अक्सिजनका कारण पोखरीमा पर्ने प्रभाव। • पानीमाघुलित अक्सिजन कायम राख्न गरिने कार्यका बारेमा छलफल गर्ने ।

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- अनुकुल पोषाक
- बाल्टी वाटा

- DO meter,
- सहयोगी

सुरक्षासावधानी(Safety Precautions):

- सुरक्षाघेरा र प्रोटोकल ख्याल गर्ने
- काम गर्दा हडबड नगर्ने
- धैर्यताका साथ सहयोगी संग काम लिने
- दिइएको सूचनाहरूको आधिकारीकता बारे आफू प्रष्ट हुने ।

ड्यूटी एरिया नं ७

५.७ रोग तथा प्रतिपक्षी(Predators) जीव ब्यवस्थापन गर्ने।

विवरण(Description):

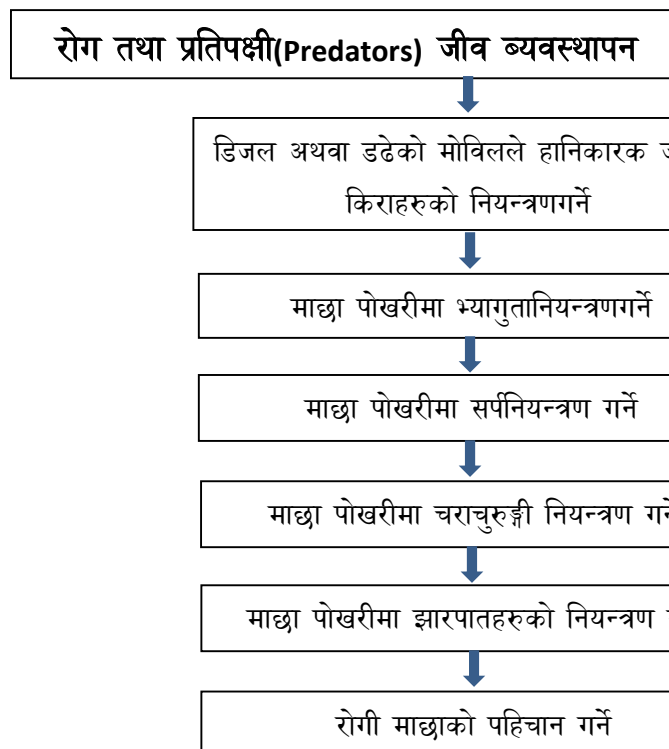
यो ड्यूटी अन्तर्गत पोखरीमा माछालाई हानी नोक्सानी गर्ने परभक्षी एवं प्रतिपक्षी जीवको नियन्त्रण का साथै रोगहरूको नियन्त्रण व्यवस्थापन सम्बन्धि ज्ञान र सिपहरू समावेश गरिएका छन् ।

ड्यूटी परिमाण (Duty Outcomes):

यो ड्यूटीको समापन पछि प्रशिक्षार्थीहरूले प्रतिपक्षी जीवहरूको पहिचान गर्नका साथै हानिकारक जलीय किराहरू,भ्यागुता,सर्प, चराचुरुङ्गी रहानीकारक झारपातहरूको नियन्त्रण ररोगहरूको नियन्त्रण व्यवस्थापन गर्न सक्षम हुनेछन् ।

समय(Duration): सैद्धान्तिक २.० घण्टा + ब्यवहारिक ३५.० घण्टा = ३७.० घण्टा

नुनको प्रयोगवाट माछाको परजिवी नियन्त्रण गर्ने

कार्य (Task): १ डिजल अथवा डढेको मोविललेहानिकारक जलीय किराहरुको नियन्त्रण गर्ने ।

समय (Duration): सैद्धान्तिक १.० घण्टा + ब्यवहारिक ५.० घण्टा = ६.० घण्टा

कार्य विधि (Steps)	कार्य सम्पादन उद्देश्य (Performance Objectives)	प्राविधिक ज्ञान (Technical Knowledge)
१. आवश्यक जानकारी लिने २. ब्याक्तिगत सुरक्षाका उपकरण प्रयोग गर्ने ३. आवश्यक सामग्री जुटाउने ४. पोखरीमा माछा भुरा लाई नोक्सान पुर्याउने मसिना किरा तथा ब्याकस्विमरको प्रकोपको अवस्थापहिचान गर्ने ५. हानिकारक जलीय किराहरु नियन्त्रणका लागि १.८ लिटर डिजल अथवा डढेको मोविलमा ६०० ग्राम साबुन मिसाई प्रति कट्टा का दर ले पोखरी को पानीको सतहमा चारै तिर पर्ने गरि छर्कने(डिजल अथवा मोविल प्रयोग गर्दा विहानपख हावा नचलेको समयमा गर्ने) ६. प्रयोग गरिएका औजार तथा उपकरण सफा गरि निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने ७. कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने ।	अवस्था(Condition): <ul style="list-style-type: none"> माछा राखिएको पोखरी आवश्यक निर्देशन निर्दिष्ट कार्य (Task): हानिकारक जलीय किराहरुको नियन्त्रण गर्ने । मानक (Standard): सहभागीहरुले: <ul style="list-style-type: none"> डिजल अथवा डढेको मोविलको प्रयोग गरि माछा पोखरीमा हानिकारक जलीय किराहरु नियन्त्रण गर्न सके । 	<ul style="list-style-type: none"> हानिकारक जलीय किराहरुद्वारा उत्पन्न हुने समस्याहरु हानिकारक जलीय किराहरुद्वारा माछालाई पुर्याउने चोटपटक हानिकारक जलीय किराहरु नियन्त्रणका लागि सिफारिस मात्रामा डिजल अथवा मोविलमा साबुन मिसाई प्रयोग गर्ने वारे छलफल गर्ने ।

औजार, उपकरण र सामग्रीहरु (Tools, Equipment and Materials):

- अनुकुल पोषाक
- बाल्टी, वाटा, मग, कोदालो, डिजल वा डढेको मोविल
- साबुन वा सर्फ, स्कुप नेट, सहयोगी

सुरक्षासावधानी(Safety Precautions):

- सुरक्षाघेरा र प्रोटोकल ख्याल गर्ने
- सिफारिस गरिएको मात्रा प्रयोग गर्ने
- काम गर्दा हडबड नगर्ने
- धैर्यताका साथ सहयोगी संग काम लिने
- दिइएको सूचनाहरुको आधिकारीकता बारे आफू प्रष्ट हुने ।

कार्य (Task): २ माछा पोखरीमा भ्यागुतानियन्त्रण गर्ने ।

समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.० घण्टा + ब्यवहारिक ४.० घण्टा = ४.० घण्टा

कार्य विधि (Steps)	कार्य सम्पादन उद्देश्य (Performance Objectives)	प्राविधिक ज्ञान (Technical Knowledge)
१. आवश्यक जानकारी लिने २. ब्याक्तिगत सुरक्षाका उपकरण प्रयोग गर्ने ३. आवश्यक सामग्री जुटाउने ४. पोखरीमा भएका झारपातहरू हटाउने ५. पोखरीमा भएका अनावस्यक अन्य तैरने वस्तुहरू हटाउने ६. लामो कालो डोरी जस्ताभ्यागुताका फुलहरू लाई हातैले निकाली पोखरी बाट बाहिर फ्याक्ने ७. काला चेपागाडाहरू लाई माछाका भुरा छिरेर जाने तर चेपागाडा नछिर्ने जाल पोखरीमा हाली सोहर्ने ८. चेपागाडालाई एकै ठाँउमा जम्मा गरि खाल्टो खनि गाडने ९. प्रयोग गरिएका औजार तथा उपकरण सफा गरि निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने १०. कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने ।	अवस्था(Condition): <ul style="list-style-type: none"> माछा राखिएको पोखरी आवस्यक निर्देशन आवस्यकता अनुसार सहयोगी निर्दिष्ट कार्य (Task): माछा पोखरीमा भ्यागुतानियन्त्रण गर्ने ।	<ul style="list-style-type: none"> प्रजनन् तथा नर्सिंग पोखरीमा झारपात नियन्त्रण गरि भ्यागुताको प्रजनन् कम गराउन सकिने भ्यागुताहरू द्वारा उत्पन्न हुने समस्याका वारेमा छलफल गर्ने ।

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- अनुकुल पोषाक
- बाल्टी वाटा मग कोदालो जाल स्कुप नेट
- सहयोगी

सुरक्षासावधानी(Safety Precautions):

- सुरक्षाघेरा र प्रोटोकल ख्याल गर्ने
- काम गर्दा हडबड नगर्ने
- धैर्यताका साथ सहयोगी संग काम लिने

कार्य (Task): ३ माछा पोखरीमा सर्पनियन्त्रण गर्ने ।

समय(Duration): सैद्धान्तिक ०.० घण्टा + ब्यवहारिक ५.० घण्टा = ५.० घण्टा

कार्य विधि (Steps)	कार्य सम्पादन उद्देश्य (Performance Objectives)	प्राविधिक ज्ञान (Technical Knowledge)
१. आवश्यक जानकारी लिने २. ब्याक्तिगत सुरक्षाका उपकरण प्रयोग गर्ने ३. आवश्यक सामग्री जुटाउने ४. पोखरीको डिलमा भएका अनावस्यक झारपातहरू हरूलाई सफा गर्ने ५. साधारण जालीदार तारको सानो आखा भएको जालीको ३ फिट लामो टुक्रा लिने	अवस्था(Condition): <ul style="list-style-type: none"> माछा पालन गरिएको पोखरी आवस्यक निर्देशन निर्दिष्ट कार्य (Task): माछा पोखरीमा सर्पनियन्त्रण गर्ने ।	<ul style="list-style-type: none"> सर्पद्वारा उत्पन्न हुने समस्या सर्प नियन्त्रणका लागी सर्प फसाउने पांसो तयार गरि पोखरीमा प्रयोग गर्ने सर्पद्वारा उत्पन्न हुने समस्या कम गराउन सकिने विधी वारे छलफल गर्ने ।

<p>६. ३ फिट लामो टुक्रा मध्येको १ फिट टुक्रा काटेर अलग गर्ने</p> <p>७. जसलाई पून दूई भागमा टुक्रा पार्ने</p> <p>८. २ फिट जालीलाई गोलो हुने गरि तारले बुन्ने</p> <p>९. १-१ फिटको जालीको टुक्रावाट सोली जस्तो आकार बनाउने</p> <p>१०. पहिले बनाएको ढुङ्गोमा दूई सोली मध्ये एक सोलीको सानो मुख भित्र पर्ने गरि वरिपरी बुन्ने</p> <p>११. यी दूई सोली मध्ये एकलाई खोल्न सक्ने गरि ढुङ्गोको अर्को तर्फ बुन्ने</p> <p>१२. यो तयार भएको पासोलाई आधी पानीमा डुब्ने गरी डिलमा लठी गाडेर डोरी मिलाएर बाध्ने</p> <p>१३. पासोको माथिल्लो भागलाई झारपातले छोप्ने (पासो सामान्यतया बेलुका थाप्ने)</p> <p>१४. पासो भित्र एउटामाछा वा भ्यागुता राखिदिने</p> <p>१५. प्रयोग गरिएका औजार तथा उपकरण सफा गरि निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने</p> <p>१६. कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने ।</p>		
--	--	--

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- अनुकुल पोषाक
- कोदालो, लठी, डोरी, स्कुप नेट
- पासो बनाउने जाली, सहयोगी

सुरक्षासावधानी (Safety Precautions):

- सुरक्षाघेरा र प्रोटोकल ख्याल गर्ने
- काम गर्दा हडबड नगर्ने
- धैर्यताका साथ सहयोगी संग काम लिने
- दिइएको सूचनाहरूको आधिकारीकता बारे आफू प्रष्ट हुने ।

कार्य (Task): ४ माछा पोखरीमा चराचुरुङ्गी नियन्त्रण गर्ने ।

समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.० घण्टा + व्यवहारिक ५.० घण्टा = ५.० घण्टा ।

कार्य विधि (Steps)	कार्य सम्पादन उद्देश्य (Performance Objectives)	प्राविधिक ज्ञान (Technical Knowledge)
-----------------------	--	--

<p>१. आवश्यक जानकारी लिने</p> <p>२. ब्याक्तिगत सुरक्षाका उपकरण प्रयोग गर्ने</p> <p>३. योजना अनुसार आवश्यक सामग्री जुटाउने</p> <p>४. पुरानो भिडियो टेपको रिल वा रंगीचङ्गी रिबन संकलन गर्ने</p> <p>५. पोखरीको दूवै छेउमा १-१ हातको फरकमा घोचाहरू ठोकने</p> <p>६. भिडियो टेपलाई एक छेउ वाट अर्को छेउ सम्म टांगने</p> <p>७. रंगिन रिबन टांगनु परेमा एउटा लामो डोरीमा रंगिन रिबनहरू लाई बाँधेर एक छेउ वाट अर्को छेउ सम्म टांगने</p> <p>८. प्रयोग गरिएका औजार तथा उपकरण सफा गरि निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने</p> <p>९. कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने।</p>	<p>अवस्था(Condition):</p> <ul style="list-style-type: none"> माछा पालन गरिएको पोखरी आवश्यक निर्देशन <p>निर्दिष्ट कार्य (Task):</p> <p>माछा पोखरीमा चराचुरुङ्गी नियन्त्रण गर्ने।</p> <p>मानक (Standard):</p> <p>सहभागीहरूले:</p> <ul style="list-style-type: none"> पुरानो भिडियो टेपको रिल वा रंगीचङ्गी रिबन प्रयोग वाटचराचुरुङ्गी नियन्त्रण गर्नसके। 	<ul style="list-style-type: none"> चरा नियन्त्रणका लागी पुरानो भिडियो टेपको रिल वा रंगिन रिबनको प्रयोग चराहरू द्वारा उत्पन्न हुने समस्या चराहरूद्वारा माछालाई पुर्याउने चोटपटकका बारेमा छलफल गर्ने।
--	---	--

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- अनुकुल पोषाककोदालो लठी डोरी
- रंगिन ध्वजा पताका
- सहयोगी

सुरक्षासावधानी(Safety Precautions):

- सुरक्षाघेरा र प्रोटोकल ख्याल गर्ने
- काम गर्दा हडबड नगर्ने
- धैर्यताका साथ सहयोगी संग काम लिने
- दिइएको सूचनाहरूको आधिकारीकता बारे आफू प्रष्ट हुने।

कार्य(Task): ५ माछा पोखरीमा झारपातहरूको नियन्त्रण गर्ने ।

समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.० घण्टा + ब्यवहारिक ६.० घण्टा = ६.० घण्टा

कार्य विधि (Steps)	कार्य सम्पादन उद्देश्य (Performance Objectives)	प्राविधिक ज्ञान (Technical Knowledge)
<p>१. आवश्यक जानकारी लिने</p> <p>२. ब्याक्तिगत सुरक्षाका उपकरण प्रयोग गर्ने</p> <p>३. योजना अनुसार आवश्यक सामग्री जुटाउने</p> <p>४. माछा पोखरीमा उम्रने झारपातहरूको पहिचान गर्ने</p>	<p>अवस्था(Condition):</p> <ul style="list-style-type: none"> झारपात भएकोपोखरी आवश्यक निर्देशन <p>निर्दिष्ट कार्य (Task):</p> <p>माछा पोखरीमा झारपातहरूको नियन्त्रण गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard):</p> <ul style="list-style-type: none"> पोखरी झारपात मुक्त रहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> प्रजनन् तथा नर्सिग पोखरीमा झारपात नियन्त्रण को आवश्यकता पोखरीमा झारपातहरू वाट उत्पन्न हुने समस्याका बारेमा छलफल गर्ने।

<p>५. सतहमा तैरने लेउ वा झारलाई पानीको माथी माथी जाल चलाएर हटाउने</p> <p>६. पानी भित्र वा पोखरीको पिंघ वाट नै उम्रेको झारहरुलाई उखलेर बाहिर निकाल्ने</p> <p>७. पोखरीको डिलमा उम्रेको झारहरुलाई जरै देखि उखलेर बाहिर निकाल्ने</p> <p>८. प्रयोग गरिएका औजार तथा उपकरण सफा गरि निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने</p> <p>९. कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने।</p>		
--	--	--

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- अनुकुल पोषाककोदालो लठी हसिया
- जाल
- सहयोगीहरू

सुरक्षासावधानी(Safety Precautions):

- सुरक्षाघेरा र प्रोटोकल ख्याल गर्ने
- काम गर्दा हडबड नगर्ने
- धैर्यताका साथ सहयोगी संग काम लिने
- दिइएको सूचनाहरुको आधिकारीकता बारे आफू प्रष्ट हुने।

कार्य (Task) ६: रोगी माछाको पहिचान गर्ने ।

समय (Duration): सैद्धान्तिक १.० घण्टा + ब्यवहारिक ५.० घण्टा = ६.० घण्टा

कार्य विधि (Steps)	कार्य सम्पादन उद्देश्य (Performance Objectives)	प्राविधिक ज्ञान (Technical Knowledge)
<p>१. रोगी माछा वारे आवश्यक जानकारी लिने</p> <p>२. ब्याक्तिगत सुरक्षाका उपकरण प्रयोग गर्ने</p> <p>३. आवश्यक सामग्री जुटाउने</p> <p>४. पोखरीमा माछा विस्तारै हिंडडुल गरिरहेको छ छैन हेर्ने</p> <p>५. माछा पानीको सतहमा आईरहेका छन् कि ध्यान दिएर हेर्ने</p> <p>६. पोखरीको भित्तामा माछाले जिउ घस्रण</p>	<p>अवस्था(Condition):</p> <ul style="list-style-type: none"> • रोगी माछाहरु • आवश्यक निर्देशन <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): रोगी माछाको पहिचान गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard): <i>सहभागीहरुले:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • माछाको आनीबानी अध्ययनको आधारमा माछालाई रोग लागेको वा नलागेको पहिचान गर्नसके • जांचको क्रममा देखिएका लक्षणहरु रजिस्टरमा टिपोट गर्नसके । 	<ul style="list-style-type: none"> • मत्स्य रोगपहिचानकाविधि • स्वस्थ्य माछामा देखिने लक्षणहरु तथा • अस्वस्थ्य माछामा देखिने लक्षणहरु वारे छलफल गर्ने।

गरिरहेको छ कि विचार गर्ने		
७. माछाको शरिरको विभिन्न भागमा थोप्लाहरु छन् कि ध्यान दिएर हेर्ने		
८. शरिरमा घाउहरु छन् कि पखेटा कुहिदै गएको छ कि कत्ला झरिरहेको छ कि ध्यान दिएर हेर्ने		
९. माछाको शरिरमा बढी म्यूकस निश्चिकरहेको छ कि विचार गर्ने		
१०. जांचको क्रममा देखिएका लक्षणहरु रजिस्टरमा टिपोट गर्ने		
११. प्रयोग गरिएका औजार तथा उपकरण सफा गरि निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने		

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- अनुकूल पोषाक
- रोगी माछा
- बाल्टी, वाटा, मग, जाल, स्कुप नेट
- सहयोगीहरु

सुरक्षासावधानी(Safety Precautions):

- सुरक्षाघेरा र प्रोटोकल ख्याल गर्ने
- काम गर्दा हडबड नगर्ने
- धैर्यताका साथ सहयोगी संग काम लिने
- दिइएको सूचनाहरुको आधिकारीकता बारे आफू प्रष्ट हुने।

कार्य (Task): ७: नुनको प्रयोगवाट माछाको परजिवी नियन्त्रण गर्ने।

समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.० घण्टा + ब्यवहारिक ५.० घण्टा = ५.० घण्टा

कार्य विधि (Steps)	कार्य सम्पादन उद्देश्य (Performance Objectives)	प्राविधिक ज्ञान (Technical Knowledge)
१. रोगी माछाको उपचार वारे आवश्यक जानकारी लिने	अवस्था(Condition): • पोखरी • माछा	• बाह्य परजिवीहरुको पहिचानविधि • माछाको बाह्य शरिरको अध्ययनको आधारमा माछालाई बाह्य परजिवीहरुले असर गरे नगरेको
२. ब्याक्तिगत सुरक्षाका उपकरण प्रयोग गर्ने	• आवश्यक निर्देशन	• रोगी माछाको उपचार वारे छलफल गर्ने।

<p>३. आवश्यक सामग्री जुटाउने</p> <p>४. पोखरीबाट जलको महत्तले रोगी माछा झिकने</p> <p>५. झिकेका माछाहरुलाई पोखरीमा नै राखिएको हापा अथवा ट्यांकीमा राख्ने</p> <p>६. हेमक वा ठुलो भाडोमा राखिएको पानीमा ३ प्रतिशत का हिसाबले नुन हाली घोलने</p> <p>७. स्कुपनेट वाट हापा अथवा ट्यांकीमा भएका माछा निकाली नुन पानीको घोलमा १०-१५ मिनट सम्म राख्ने</p> <p>८. उपचार गरिएका माछाहरु तुरुन्त पोखरीमा छोडने</p> <p>९. प्रयोग गरिएका औजार तथा उपकरण सफा गरि निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने</p> <p>१०. कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने।</p>	<p>निर्दिष्ट कार्य (Task): नुनको प्रयोगबाट माछाको परजिवी नियन्त्रण गर्ने।</p> <p>मानक (Standard): <i>सहभागीहरुले:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • नुन पानीको प्रयोग गरि माछाको रोग नियन्त्रण गर्न सके। 	
---	--	--

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- अनुकुल पोषाक-बाल्टी वाटा मग
- रोगी माछा
- नुन-जाल-हापा-स्कुप नेट
- सहयोगीहरु

सुरक्षासावधानी(Safety Precautions):

- सुरक्षाघेरा र प्रोटोकल ख्याल गर्ने
- काम गर्दा हडबड नगर्ने
- धैर्यताका साथ सहयोगी संग काम लिने
- दिइएको सूचनाहरुको आधिकारीकता बारे आफू प्रष्ट हुने।

ड्यूटी एरिया नं ८

५.८ बजारिकरण गर्ने

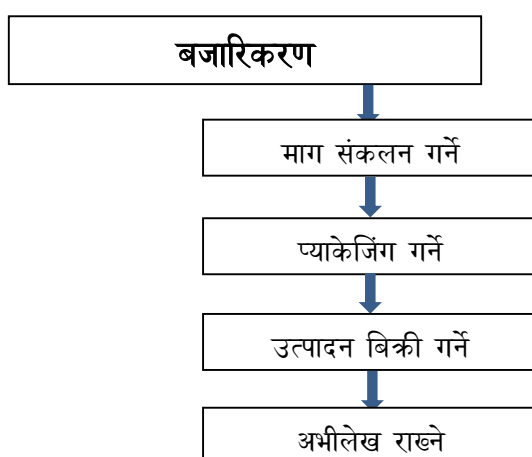
विवरण(Description):

यो ड्यूटीको अन्तर्गत माछाको बजार प्रणालीका साथै मत्स्यपालनका अन्य विविध पक्षहरूसँग सम्बन्धित ज्ञान र सिपसमावेश गरिएका छन् ।

ड्यूटी परिमाण (Duty Outcomes):

यो ड्यूटीको समापन पछि प्रशिक्षार्थीहरूले माछाको हार्भेष्टिङ्ग व्यवस्थापन, अभिलेख व्यवस्थापन, र माछा संरक्षण व्यवस्थापनगर्न सक्षम हुनेछन् ।

समय (Duration): सैद्धान्तिक ३.० घण्टा + ब्यवहारिक १५.० घण्टा = १८.० घण्टा

कार्य (Task): १माग संकलन गर्ने ।

समय (Duration): सैद्धान्तिक १.० घण्टा + ब्यवहारिक ३.० घण्टा = ४.० घण्टा

कार्य विधि (Steps)	कार्य सम्पादन उद्देश्य (Performance Objectives)	प्राविधिक ज्ञान (Technical Knowledge)
१. बजारीकरण बारे आवश्यक जानकारी लिने २. उत्पादन बारे सबै जानकारी लिने ३. आवश्यक उपकरण वा टुल वा साधन जोहो गर्ने ४. उत्पादनको सूचि निर्माण गर्ने ५. स्थानिय क्रेता, सप्लायर्स र सोसल मिडियाहरूको बिस्तृत जानकारी गर्ने	अवस्था(Condition): <ul style="list-style-type: none"> कम्पनिका प्रोडक्ट सम्बन्धि सबै सूचनाहरू सम्पर्क टेलीफोन, ईमेल आईडी, फार्म सन्चालकको निर्देशन आवश्यकता अनुसारका सहयोगी । निर्दिष्ट कार्य (Task): माग (Demand) संकलनगर्ने मानक (Standard):	माग संकलन: <ul style="list-style-type: none"> परीचय महत्व आवश्यकता स्थानिय क्रेताहरू सरोकार वालाहरू माग संकलकमा हुनु पर्ने गुणहरू

<p>६. सोही अनुसार क्रेता, सप्लायर्स र मिडियाहरूको सूचि निर्माण गर्ने</p> <p>७. उनिहरूको सम्पर्क नम्बर र ईमेल आईडीको सूचि बनाउने</p> <p>८. सम्पर्क गरी भेटघाट गर्ने अनुमति लिने र सोही अनुसार भेटघाट गर्ने</p> <p>९. आफ्ना उत्पादन बारे जानकारी गराउने</p> <p>१०. उनिहरूबाट के कति माग हुन्छ सो लिने</p> <p>११. थप सूचनाहरू माग भएमा दिने</p> <p>१२. माग सम्बन्धी पाईएका सबै सूचनाहरू रेकर्ड गर्ने</p> <p>१३. प्रयोगमा आएका सामग्री साविक स्थानमा राख्ने</p> <p>१४. माग सम्बन्धि रेकर्ड अध्यावधिक गरी सम्बन्धित अधिकारीलाई समेत सूचित गर्ने ।</p>	<p><i>सहभागीहरूद्वारा:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> फार्मको प्रोडक्ट र स्थानिय बजार अनुसार तालमेल हुने गरी माग संकलन गरेको आफ्ना प्रोडक्टको अतिरिक्त बजारको ट्रेन्ड कता छ सोको पनि सूचना राखेको मागको अभीलेख अध्यावधिक गरेको । 	<ul style="list-style-type: none"> माग संकलन गर्ने विधि तथा माग संकलन गर्दा ध्यान दिनु पर्ने कुराहरू बारे छलफल गर्ने ।
--	---	--

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- रेकर्ड बुक, कलम, क्याल्कुलेटर, क्यालेण्डर
- यातायातको साधन
- आवश्यकता अनुसारका सहयोगी ।

सुरक्षासावधानी(Safety Precautions):

- सुरक्षाप्रोटोकल ख्याल गर्ने
- कम्यूनिकेशन स्किलको प्रयोग गर्ने
- झुटो सूचना नदिने
- पंचुवल हुने वा समयको ख्याल गर्ने
- बिश्वासघात हुने कुनैपनि काम नगर्ने ।

कार्य (Task): २ प्याकेजिंग गर्ने ।

समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.० घण्टा + ब्यवहारिक ५.० घण्टा = ५.० घण्टा

कार्य विधि (Steps)	कार्य सम्पादन उद्देश्य (Performance Objectives)	प्राविधिक ज्ञान (Technical Knowledge)
<p>१. कस्टमर संग सम्पर्क गर्ने</p> <p>२. उत्पादन बारे जानकारी गराउने</p> <p>३. कस्टमरको ईन्ट्रेष्ट बुझ्ने</p> <p>४. कस्टमरलाई प्याकेजिंग सम्झौता बारे अवगतगर्ने</p> <p>५. कस्टमर संग प्याकेजिंग एवं डिस्पेचको मौखिक सहमति गर्ने</p> <p>६. आवश्यकता अनुसारको प्याकेजिंग गर्ने ।</p>	<p>अवस्था(Condition):</p> <ul style="list-style-type: none"> आधिकारिक सुचना प्रवाह समय तालीका र स्थान प्याकेजिंगसम्बन्धि सबै सूचनाहरू प्याकेजिंग मिति सम्पर्क टेलीफोन, ईमेल आईडी प्रशोधन कक्ष । <p>निर्दिष्ट कार्य (Task):</p>	<p>प्याकेजिंग:</p> <ul style="list-style-type: none"> परीचय महत्व आवश्यकता स्थानिय क्रेताहरू सरोकार वालाहरू

<p>७. माग अनुसारको माछा उपयुक्त तापक्रम कायम गरि राख्ने ।</p> <p>८. प्रोडक्ट डिस्पेचको बिल बनाउने</p> <p>९. बिल अनुसार प्रोडक्टको प्याकेजिङ गर्ने</p> <p>१०. सहमति अनुसार डेलिबरी साधनको एकिन गर्ने</p> <p>११. भूतानी लिनु पर्ने छ भने लिने</p> <p>१२. सहमति अनुसार प्रोडक्ट डिस्पैच दिने</p> <p>१३. सहमति अनुसार प्रोडक्ट लोड-अनलोड गर्ने</p> <p>१४. डिस्पेच सम्बन्धि रेकर्ड अध्यावधिक गर्ने</p> <p>१५. कार्य सम्पन्न भएपछि कार्यस्थल सफा राख्ने</p> <p>१६. प्रयोग गरिएका औजार तथा उपकरणहरू सफा गरि निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने ।</p>	<p>प्याकेजिंग गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard): सहभागीहरूद्वारा:</p> <ul style="list-style-type: none"> माछाको सरसफाई गरिएको आवश्यकता अनुसारको प्याकेजिंग गरिएको हारभेष्ट गरिएका उत्पादन अलग अलग क्रेटमा राखिएको उपयुक्त तापक्रम कायम गरि प्याकेजिंग गरिएको कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<ul style="list-style-type: none"> प्याकेजिंग गर्ने विधि तथा प्याकेजिंग गर्दा ध्यान दिनु पर्ने कुराहरू बारे छलफल गर्ने ।
--	--	---

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- फ्रिज, डिप फ्रिज, क्याल्कुलेटर, क्यालेण्डर
- बरफ क्रेट, थर्मोकुल बक्स
- यातायातको साधन
- आवश्यकता अनुसारका सहयोगी ।

सुरक्षासावधानी(Safety Precautions):

- सुरक्षाप्रोटोकल ख्याल गर्ने
- कम्यूनिकेशन स्किलको प्रयोग गर्ने
- झुटो सूचना नदिने
- पंचुवल हुने वा समयको ख्याल गर्ने
- बिश्वासघात हुने कुनैपनि काम नगर्ने ।

कार्य (Task): ३ उत्पादन बिक्री गर्ने ।

समय (Duration): सैद्धान्तिक ०.० घण्टा + ब्यवहारिक ५.० घण्टा = ५.० घण्टा

कार्य विधि (Steps)	कार्य सम्पादन उद्देश्य (Performance Objectives)	प्राविधिक ज्ञान (Technical Knowledge)
<p>१. बजारीकरण बारे आवश्यक जानकारी लिने</p> <p>२. उत्पादनको सूचि तयार गर्ने</p> <p>३. माछाको उत्पादन यकिन गर्ने</p>	<p>अवस्था(Condition):</p> <ul style="list-style-type: none"> आधिकारिक सुचना प्रवाह उत्पादन सम्बन्धि सबै सूचनाहरू सम्पर्क टेलीफोन, ईमेल आईडी समय तालीका र स्थान 	<p>उत्पादन बिक्री:</p> <ul style="list-style-type: none"> परीचय महत्व आवश्यकता स्थानिय क्रेताहरू

<p>४. स्थानिय क्रेता, सप्लायर्स र सोसल मिडियाहरुमा बिस्तृत जानकारी गर्ने</p> <p>५. सोही अनुसार क्रेता, सप्लायर्स र मिडियाहरुको सूचि निर्माण गर्ने</p> <p>६. उनिहरुको सम्पर्क नम्बर र ईमेल अईडीको सूचि बनाउने</p> <p>७. सम्पर्क गरी सोही अनुसार आफ्ना उत्पादनहरु बारे जानकारी गराउने</p> <p>८. माग संकलन गर्ने</p> <p>९. मूल्य निर्धारण गर्ने</p> <p>१०. थप सूचनाहरु माग भएमा दिने</p> <p>११. माग सम्बन्धी पाईएका सबै सूचनाहरु रेकर्ड गर्ने</p> <p>१२. ढुवानी सम्बन्धी नीति नियमको पालना गर्ने</p> <p>१३. ढुवानी साधनको ब्यवस्था गर्ने</p> <p>१४. माग अनुसारको सामान उपयुक्त तापक्रम कायम गरि बजारमा बिक्री वितरण गर्ने</p> <p>१५. प्रयोग गरिएका औजार तथा उपकरणहरु सफा गरि निर्धारित स्थानमा भण्डारण गर्ने</p> <p>१६. कार्य सम्पादन अभिलेख राख्ने ।</p>	<ul style="list-style-type: none"> उपभोक्ता खुद्रा विक्रेता थोक विक्रेता <p>निर्दिष्ट कार्य (Task): उत्पादन बिक्री गर्ने ।</p> <p>मानक (Standard): <i>सहभागीहरुद्वारा:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> माग संकलन गरिएको बजार मूल्य प्राप्त गरिएको लागत मूल्य हिसाव गरिएको आफ्नो वस्तु र सेवाको मूल्य निर्धारण गरिएको ढुवानी सम्बन्धी नीति नियमको पालना गरिएको उपयुक्त तापक्रम कायम गरि बजारमा बिक्री वितरण गरिएको कार्य सम्पादन अभिलेख राखिएको । 	<ul style="list-style-type: none"> सरोकार वालाहरु उत्पादन बिक्री गर्दा ध्यान दिनु पर्ने कुराहरु बारे छलफल गर्ने ।
--	---	---

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- फ्रिज डिप फ्रिज
- प्याकेजिंग सामग्री बरफ क्रेट थर्मोकुल बक्स
- यातायातको साधन क्वाल्कुलेटर, क्वालैण्डर
- आवश्यकता अनुसारका सहयोगी ।

सुरक्षासावधानी(Safety Precautions):

- सुरक्षाप्रोटोकल ख्याल गर्ने
- कम्यूनिकेशन स्किलको प्रयोग गर्ने
- झुटो सूचना नदिने
- पंचुवल हुने वा समयको ख्याल गर्ने
- बिश्वासघात हुने कुनैपनि काम नगर्ने ।

कार्य (Task): ४अभिलेख राख्ने ।

समय (Duration): सैद्धान्तिक २.० घण्टा + ब्यवहारिक २.० घण्टा = ४.० घण्टा

कार्य विधि	कार्य सम्पादन उद्देश्य	प्राविधिक ज्ञान
------------	------------------------	-----------------

(Steps)	(Performance Objectives)	(Technical Knowledge)
१. सबै रेकर्ड फर्मेट वारे विस्तृत जानकारी गर्ने २. आवश्यक फाईल, लेजरबुक वा लग बुक तथा अन्य सामग्री संकलन गर्ने ३. उत्पादन स्थलमा भएगरेका दैनिक सबै पक्षको सूचनाहरू लिने ४. सूचना अनुसार रेकर्ड राख्नु पर्ने हरुको सूचि बनाउने ५. सूचना अनुसारका केमा रेकर्ड राखिने हो सो को निर्णय गर्ने ६. सोही अनुसारको रेकर्ड फाईल, फर्मेट वा लग बुक छनौट गरी रेकर्ड गर्ने ७. रेकर्ड गर्नेले हस्ताक्षर गर्ने ।	अवस्था(Condition): <ul style="list-style-type: none"> फार्मका दैनिक कृत्यकलापका सूचनाहरू स्विकृत फर्मेटहरू वा सोही अनुसार प्रिन्टेड रेकर्ड बुकहरू आवश्यकता अनुसार फार्मको अन्य निर्देशन । निर्दिष्ट कार्य (Task): आमदानी खर्च अभिलेख राख्ने । मानक (Standard): <i>सहभागीहरूद्वारा:</i> <ul style="list-style-type: none"> सही फर्मेटमा रेकर्ड राखिएको रेकर्ड अध्यावधिक भएको रेकर्ड राख्नेको हस्ताक्षर भएको सबै खाले रेकर्डहरू सुरक्षित राखिएको रेकर्ड समयमै पाईने गरी राखिएको रेकर्ड सबैले बुझिने र सरल भएको सम्बन्धित अधिकारीलाई समयमै जानकारी दिइएको । 	अभिलेख: <ul style="list-style-type: none"> परीचय महत्व र आवश्यकता प्रकारहरू प्रचलित ढांचाहरू र । ख ने वि ध्यान दिनु पर्ने कुराहरू बारे छलफल गर्ने ।

औजार, उपकरण र सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials):

- रेकर्ड फर्मेटहरू, रेकर्ड बुक, कलमा, विल-भर्पाईको बुक
- क्याल्कुलेटर, क्यालेण्डर
- उत्पादनका सूचनाहरू ।

सुरक्षासावधानी(Safety Precautions):

- भोली रेकर्ड गरुंला नभन्ने, आजको आजै गर्ने
- आवश्यक डकुमेन्ट राख्न नछुटाउने
- अभिलेख राखिने विषय अनुसार उपर्युक्त फर्मेट छनौट गर्ने
- आफ्नो अधिकारको सिमा ख्याल गर्ने ।

६. औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू (Tools, Equipment and Materials)

(२० प्रशिक्षार्थिकोलागी)

६.१ ब्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण(Personal Protective Equipment)

क्रम संख्या	विवरण	स्पेशिफिकेसन	एकाई	परिमाण
१	रवडको बुट सहितको पानी मा लगाईने सेट	रवडको बुट	थान	२२

२	सुरक्षा चस्मा (Safety Goggles)		थान	२२
३	एप्रोन(Apron)	कटन	थान	२२
४	पन्जा (Gloves)	रबर	थान	२२
५	गम्बुट (Gumboot)	रबर	थान	२२
६	मास्क	मेडिकल		आवश्यकता अनुसार

६.२ औजार तथा उपकरण (Tools and Equipment)

क्रम संख्या	विवरण	परिमाण	कैफियत
१	Alcoholic Thermometer	१	थान
२	Measuring Tape	२	थान
३	Scissors	२	थान
४	Weighing balance	१	थान
५	Cotton	आवश्यकता अनुसार	
६	Dissecting box	२	थान
७	Filleting Knife	३	थान
८	Drag net	१	थान
९	Cast net	१	थान
१०	Scoop-net	१	थान
११	Hammock	१	थान
१२	Sacchi disk	१	थान
१३	PH meter	१	थान
१४	Dissolve oxygen meter	१	थान
१५	घर पोत्रे चुन	५०	केजी
१६	मालाकाईट ग्लिन	१	केजी
१७	नुन	३	केजी
१८	साधरण रिन्च	२	थान
१९	झाडु	आवश्यकता अनुसार	थान
२०	टेष्टर	२	थान
२१	बाटा	३	थान
२२	हंसिया	२	थान
२३	कोदालो	२	थान
२४	गैची	१	थान
२५	खुकुरी	१	थान
२६	डस्टविन	३	थान
२७	चक्कु	३	थान

६.३ आवश्यक स्टेशनरीहरू (Stationery)

क्रम संख्या	विवरण	परिमाण	कैफियत
-------------	-------	--------	--------

१	डायरी	३ दर्जन	
२	कलम	३ दर्जन	
३	पेन्सिल	३ दर्जन	
४	इरिजर	३ दर्जन	
५	स्केल	५ थान	
६	सार्पनर	१० थान	
७	करेक्सन पेन	१० थान	
८	कैची	३ थान	
९	ग्लुस्टिक	३ थान	
१०	पेपर कटर	३ थान	
११	चार्ट पेपर	आवश्यकता अनुसार	
१२	साईन पेन	१ दर्जन	
१३	बोर्ड मार्कर	२ दर्जन	
१४	सेलो टेप	३ थान	
१५	मास्कंग टेप	३ थान	
१६	स्टेप्लर	३ थान	
१७	पन्चिंग मेशिन	२ थान	
१८	बाईन्डिंग टेप	२ थान	
१९	हाईलाईटर पेन	५ थान	
२०	हाईट बोर्ड	१ थान	
२१	डस्टर	१ थान	
२२	ईन्डेक्स फाईल	आवश्यकता अनुसार	
२३	नेपाली फाईल	आवश्यकता अनुसार	
२४	क्यालकुलेटर	२ थान	
२५	फोटोकपी पेपर	आवश्यकता अनुसार	

६.४ आधारभूत पूर्वाधार ब्याबस्था:

क्र.सं	पूर्वाधारहरू	मापदण्ड	कैफियत
१.	कक्षाकोठा	<ul style="list-style-type: none"> पर्याप्त प्रकाश, उपयुक्त तापक्रम र भेन्टिलेशन साथै ध्वनी नियन्त्रणको व्यवस्था भएको कक्षाकोठा बस्न र लेखन मिल्ने सुविधाजनक फर्निचरहरू 	कम्तिमा २२ सेट

२.	कार्यस्थल वा प्रोसेसीड प्लान्ट	<ul style="list-style-type: none"> पर्याप्त प्रकाश, उपयुक्त तापक्रमको व्यवस्था भएको स्वास्थ्य तथा सुरक्षाको सुनिश्चितता अभ्यास गराउन सकिने पर्याप्त स्पेस भएको 	चालु अधुवा प्रशोधन केन्द्र
३.	पिउने पानी	<ul style="list-style-type: none"> पिउने पानीको पर्याप्त व्यवस्था भएको 	
४.	शौचालय	<ul style="list-style-type: none"> महिला, पुरुष सबैको लागि सफा शौचालयको व्यवस्था भएको 	
५.	प्राथमिक उपचार	<ul style="list-style-type: none"> प्राथमिक उपचार बाकसको व्यवस्था भएको 	
६.	सुरक्षा र स्वास्थ्य	<ul style="list-style-type: none"> प्रत्येकप्रशिक्षार्थीलाई एक-एक सेट व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण आधारभूत औजार सहितको टुलबक्स प्राथमिक उपचार किट बाकस 	
७.	प्रशिक्षक	<ul style="list-style-type: none"> पाठ्यक्रममा निर्धारण गरिए बमोजिम 	२ जना
८.	औजार, उपकरण सामग्रीहरू	<ul style="list-style-type: none"> पाठ्यक्रममा निर्धारण गरिए बमोजिम 	
९.	कार्यस्थल (Workplace)	<ul style="list-style-type: none"> वास्तविक कार्यक्षेत्रमा क्षमता/सिपको प्रदर्शन र अभ्यास गर्ने गरी व्यवस्था गरिएको 	

आभार (Acknowledgement)

यस पाठ्यक्रम निर्माण गर्न आफ्नो अनमोल समय र विशेषज्ञता प्रदान गर्नुहुने उद्योगी व्यवसायी र विशेषज्ञ कामदार सहजकर्ता विषय विज्ञहरु माहानुभावहरुमा हार्दिक आभार छ।

क्र.सं.	सहभागीको नाम	ठेगाना
१	नन्दन थापा	हसनदह, मोरंग
२	दुर्गा कार्की	रंगेली २, मोरंग
३	हुकुम लाल सिंह	विराटनगर, मोरंग
४	उर्मिला थापा	बेलवारी ५, मोरंग
५	कर्ण बहादुर थापा	रंगेली १
६	कुमार राउत	बेलवारी ५
७	हेमन्त सुवेदी	बेलवारी ४
८	सुरेन्द्र सुवेदी	बेलवारी ३
९	शम्भु कुमार राई	रंगेली २
१०	कमल गुरूङ्ग	सुन्दर हरैचा २
११	सन्तोष घिमिरे	रंगेली २
१२	सोगारथ मण्डल	जहदा ५
१३	सेर बहादुर तामाङ्ग	बेलवारी ६
१४	प्रेम बहादुर थापा	रंगेली २
१५	कृष्ण कार्की	रंगेली १
१६	हरि बहादुर खत्री	ग्रामथान ६
१७	प्रविण राई	रंगेली १
१८	राजभक्त राई	बेलवारी ७
१९	हर्क बहादुर वस्नेत	उर्लावारी १
२०	मातृक प्रसाद दाहाल	उर्लावारी ७
२१	मनोज कुमार गौतम	पथरी ५
२२	नेल्सन पोख्रेल	प प. तथा म. विकास नि.
२३	बिमला पाख्रेल	कृषि मन्त्रालय प्रदेश १
२४	अभिमन्यु अधिकारी	प प. तथा म. विकास नि.
२५	खेमराज काफ्ले	FNCCI
२६	सञ्जीव पौड्याल	FNCCI P1
२७	अजित कुमार गुप्ता	FNCCI
२८	दलबहादुर मगर	FNCCI P1
२९	तीर्थराज घिमिरे	रंगेली १
३०	प्रदीप कुमार राय	धनपालथान २
३१	अनिल कुमार कार्की	बेलवारी ५
३२	राधा रमण भण्डारी	ED, FNCCI P1
३३	प्रमोद कुमार रिजाल	FNCCI

अन्तर्राष्ट्रिय श्रम संगठनको सहयोगमा
नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघद्वारा प्रकाशित

विस्तृत जानकारीका लागि :

नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ

पचली सहीद शुक्र नेउवामहासंघ मिलन मार्ग टेकु

काठमाण्डौ, नेपाल

फोन: ०१-४२६२०६९